

Програм Владе Републике Србије

Александар Вучић, председник Владе Републике Србије

Београд, 9. август 2016. године

Садржај:

Увод.....	4
Програм нове Владе Србије у десет тачака.....	10
1. Поносна и самоуверена пред светом: Србија на путу ка ЕУ, Србија која чува и штити своју независност и Србија која негује добре и традиционалне односе са искреним пријатељима у свету	10
1.1. Чланство у Европској унији.....	10
1.2. Спољна политика	13
1.3. Национална безбедност	14
1.4. АП Косово и Метохија.....	16
1.5. Односи са дијаспором	18
2. Макроекономска стабилност, радна места и снажнија привредна активност (конкурентнија привреда)	19
2.1. Макроекономска стабилност	19
2.2. Нова економска и индустријска политика – подршка инвестицијама и извозу...	23
2.3. Запошљавање	27
2.4. Развој малих и средњих предузећа и предузетништва (МСП)	27
2.5. Истраживање и развој	29
2.6. Боља употреба државне имовине и ресурса – јавно-приватна партнерства	29
3. Пословно окружење, правна сигурност, јачање институција и ефикаснији јавни сектор	30
3.1. Унапређење услова за пословање, сузбијање сиве економије, реформа инспекцијског надзора	30
3.2. Правосуђе.....	32
3.3. Реформа администрације / Већа одговорност управе / Паметнија управа	34
3.4. Реформа великих државних система и завршетак приватизације /како би се растеретило тржиште од уплива државе, омогућило финансијски одрживо пословање без оптерећења за буџет и обезбедила квалитетнија услуга грађанима/ Железнице, Србијагас, ЕПС, РТБ Бор, Ресавица, Аеродром и Телеком, Ер Србија (позитивна реформа једног великог државног система).....	35
4. Инвестицијама до снажне пољопривреде и одрживог села	38
4.1. Пољопривреда и рурални развој – фокус на средња газдинства да постану конкурентна и извозе, унапређење технологије, примена стандарда код производа за извоз, маркетинг.....	38
5. Повезивање са другим тржиштима у региону и свету, регионално чвориште за услуге.....	40
5.1. Саобраћајна инфраструктура	40
5.2. Телекомуникациона инфраструктура	44
5.3. Туризам / ИТ / Спорт / Културни центар за српску, словенску, балканску традицију	45

6.	Људски капитал за будућност: реформа образовања (од предшколског образовања до целоживотног учења) и омладинска политика.....	51
7.	Здравље на првом месту: нови план за здравствену заштиту за вас и вашу породицу.....	54
8.	Људска права, брига о наталитету и социјална одговорност – подршка онима којима је то најпотребније кроз праведнији систем.....	55
8.1.	Сарадња са цивилним друштвом	55
8.2.	Однос државе, цркве и верских заједница.....	56
8.3.	Националне мањине.....	56
8.4.	Права деце.....	57
8.5.	Родна равноправност	57
8.6.	ЛГБТ популација.....	57
8.7.	Миграциони токови	57
8.8.	Социјална заштита.....	57
8.9.	Сузбијање породичног насиља	58
8.10.	Наталитет.....	59
9.	Реалност климатских промена – управљање ризицима од елементарних непогода, животна средина и енергетска стабилност	59
9.1.	Управљање ризицима од елементарних непогода	59
9.2.	Заштита животне средине.....	61
9.3.	Развој енергетских потенцијала	62
10.	Борба против криминала и корупције.....	63
10.1.	Борба против криминала	63
10.2.	Борба против корупције.....	64
	Закључак.....	66

Увод

Уважени посланици, гости, пријатељи,

Поштовани грађани Србије,

Пре нешто више од две године стајао сам овде, на истом месту. Али сада могу потпуно искрено да кажем да данас Србија није иста.

Тада је Србија била на ивици пропасти. Земља у рецесији, јавни дуг се отимао контроли, више од 25 одсто радноспособних било је незапослено, пословни углед нам је био међу најгорима у региону и постојала је бојазан да не можемо да испунимо обавезе које смо имали према пензионерима и повериоцима.

Постојала је права опасност да за нашу земљу не буде будућности, да ће нас бездан, сачињен од година лошег руковођења у привреди, плъачки у јавном сектору, неодговорних приватизација, корумпираних политичара и лењих службеника, једноставно све угушити. Сећам се погледа старих и младих, породица широм земље како губе наду у стварно постојање наше земље.

Глобална криза је оголила чињеницу да привредни раст који није заснован на здравим основама представља озбиљну претњу макроекономској одрживости. Избијање кризе јасно је указало на недостатке модела раста заснованог на потрошњи и увозу, који је у условима смањеног прилива капитала и високог обима и неповољне структуре јавне потрошње довео до неодрживе фискалне и спољнотрговинске позиције.

Алармантно стање у јавним финансијама након неколико посткризних година, у којима су се дубоки структурни проблеми заташкавали кроз задуживање и већу државну потрошњу, захтевало је хитне мере фискалне консолидације. Постало је извесно да је постојећа структура јавне потрошње неодржива услед константног повећања фискалног дефицита и растућег нивоа учешћа јавног дуга у бруто домаћем производу. Исто тако, први ефекти фискалне консолидације са приходне стране нису били задовољавајући. Услед наглог и свеобухватног повећања великог броја пореских стопа, дошло је до погоршања у наплати пореских прихода, као и до раста сиве економије.

Програм економских реформи које смо започели крајем 2014. године заокружен је склапањем трогодишњег стендбај аранжмана са Међународним монетарним фондом, који је одобрен у фебруару 2015. године. Након вишегодишњих неуспешних покушаја да се отклоне суштинске препреке привредног раста и смањи структурни дефицит, имплементиран је програм који је подразумевао трајно отклањање фискалних неравнотежа.

Буџет за 2015. донет је у складу са настојањима да се обезбеде основе за здрав економски раст, макроекономску стабилност и одржив фискални систем. Упркос скептицизму домаће и експертске јавности, мере фискалне консолидације и први талас структурних реформи дале су импресивне резултате већ у 2015. години. Фискални дефицит је преполовљен, а привреда се вратила на путању одрживог раста.

Након осам година, привредна активност бележи раст од два одсто у односу на свој преткризни ниво. Након дубоке рецесије у другој половини 2008. и током 2009. године, изазване светском економском кризом, долази до благог опоравка привреде који се значајније убрзава током 2013. године. Позитивна кретања цикличне компоненте током 2013. резултат су активирања нових капацитета у аутомобилској и нафтној индустрији. Током 2014. привреда поново бележи рецесионе тенденције које су највећим делом последица разорних поплава, тачније девастирања производних капацитета, пре свега у електроенергетском сектору. Враћање оштећених капацитета у функцију током 2015. обезбеђује иницијални опоравак привредне активности.

У садејству с одмереном фискалном консолидацијом, заснованом и на смањењу расхода и повећању пореских прихода, реформским законима и бољом инвестиционом климом, све то резултира трајнијим оживљавањем привредног раста и достизањем преткризног нивоа БДП-а почетком 2016. године. Очекује се да ће унапређени привредни амбијент, утемељен на системским реформским мерама и трајном опредељењу креатора економске политике, обезбедити основу и дати стимуланс експанзивним економским кретањима у средњорочном периоду.

Смањење спољнотрговинских неравнотежа, потпомогнуто структурним прилагођавањем домаће привреде и побољшањем екстерне конкурентности, настављено је. Висок прилив страних директних инвестиција, бржи раст у зони евра на почетку године и повољни односи размене допринели су снажном расту нашег извоза (11,2 одсто на међугодишњем нивоу), тако да је нето екстерна тражња била главни покретач раста БДП-а. Осим тога, опоравак је остварен и код потрошње домаћинства захваљујући расту зарада и запослености у приватном сектору, нижим трошковима отплате постојећих кредита и опоравку кредитне активности. Дефицит текућег биланса је наставио да се смањује и, што је најбитније, у потпуности је покривен приливом страних директних инвестиција.

Успешном координацијом монетарне и фискалне политике омогућена је релаксација монетарне политике постепеним смањењем референтне каматне стопе уз очување стабилности курса и цена. Референтна каматна стопа је снижена на историјски најнижи ниво од четири одсто (да подсетимо, у 2008. години референтна каматна стопа је била 17,75 одсто, а просечна инфлација 11,7 одсто).

Захваљујући предузетим мерама економске политике, привредна активност се почетком 2016. године налази на путањи убрзаног опоравка.

Савет за економију и финансије Европске уније, закључцима усвојеним на министарском састанку 25. маја ове године, похвалио је Програм економских реформи за 2016. годину, који је Влада усвојила у марту ове године, и констатовао много бржи економски опоравак од очекиваног, који је подстакнут појачаним поверењем које је резултат спроведених економских реформи, као и да се очекује даље интензивирање привредних активности као резултат инвестиција и извоза. Такође је похваљено значајно смањење буџетског дефицита у претходној години које је отворило простор за релаксацију монетарне политике.

Позитивна кретања у реалном сектору, која су преовладала у већем делу 2015, настављена су и почетком 2016. године. Реални раст БДП-а у првом кварталу од 3,5 одсто (на међугодишњем нивоу) значајно је изнад очекиваног. Позитиван допринос расту дали су сви производни сектори. Појачана екстерна тражња и висок прилив СДИ (страних директних инвестиција) у претходној години позитивно су утицали на раст индустрије (10,5 одсто на међугодишњем нивоу), док је поправљање инвестиционог амбијента и

наставак реализације инфраструктурних пројеката подстицало раст грађевинарства. Осим тога, економска активност је порасла и у већем броју услужних сектора (трговина, саобраћај, угоститељство, туризам итд.). У другом тромесечју наставља се раст привредне активности (1,8 одсто на међугодишњем нивоу – реални раст БДП-а према флеш оцени Републичког завода за статистику).

Према индикатору привредне активности Србије (ИПАС)* у периоду јануар–јун 2016. године забележен је раст укупне привредне активности од 2,6 одсто. Позитиван допринос расту привреде опет дају сви сектори, при чему је најзначајнији допринос услуга од један п. п. и индустријске производње 0,9 п. п. Нешто блажи допринос расту привреде у посматраном периоду имају грађевинарство (0,4 п. п.) и пољопривреда (0,2 п. п.), а позитиван допринос бележе и нето порези.

Кориговане су навише пројекције БДП-а за 2016. и повезаних индикатора и за наредни средњорочни период (убрзање раста БДП-а на 2,5 одсто, што је за 0,7 п. п. више у односу на новембарску пројекцију). Према пројекцијама Министарства финансија, очекује се даље убрзање привредног раста (на три одсто у 2017. и 3,5 одсто у 2018. години). Главни разлог ревизије су повољнија кретања и у реалном сектору и у спољнотрговинској активности од почетка године. Наставак снажног раста очекује се и код инвестиција услед даљег унапређења инвестиционог амбијента и интензивне реализације инфраструктурних пројеката.

Осим тога, кретања од почетка године указују да приватни сектор постаје стуб раста наше економије. Раст запослености и зарада у приватном сектору одредиће већи раст приватне потрошње од претходно очекиваног раста, што је реална мера опоравка животног стандарда становништва. Истовремено, и индикатори производне активности, попут укупне и прерађивачке индустрије, упућују на раст већи од очекиваног. Виши раст од раније предвиђеног очекује се и у грађевинарству захваљујући унапређењу законских прописа и убрзаној реализацији инфраструктурних радова, што потврђује висок раст консолидованих капиталних расхода.

Тренд добрих фискалних резултата из 2015. године настављен је и у првом кварталу 2016. године. На нивоу опште државе остварен је дефицит од 16 милијарди динара, док је циљани дефицит износио 54 милијарде динара. На крају другог тромесечја резултат је још повољнији. Планирани дефицит опште државе износио је 78,3 милијарде динара, док је остварени дефицит у првој половини године износио само 18,2 милијарде динара (остварени резултат је, дакле, бољи за 60,1 милијарду динара). Нижи дефицит је резултат повољних трендова на приходној страни. На добро остварење прихода утицало је неколико фактора, од бољег остварења 2015. године (ефекат базе), преко наставка борбе против сиве економије, до бољих макроекономских перформанси. Посебно је значајно добро остварење два најважнија пореска прихода – пореза на додатну вредност и социјалних доприноса, који заједно представљају око 55 одсто укупних јавних прихода. Преко кретања прихода по основу ове две пореске категорије одсликавају се кретања потрошње и нивоа запослености, али и ефекти борбе против сиве економије. Уз конзервативне претпоставке на приходној и расходној страни предвиђа се да ће дефицит опште државе до краја 2016. године бити испод 2,5 одсто БДП (у поређењу са четири одсто БДП-а, колико је планирано на почетку године).

Ово би значило достизање примарног суфицита већ у овој години, а под одређеним околностима и заустављање раста учешћа јавног дуга у БДП-у. Када се узму у обзир резултати остварени у јулу 2016. године (кумулативни суфицит од 22 милијарде динара

остварен у буџету Републике, те у најмању руку балансиран резултат опште државе), могуће је да консолидовани дефицит до краја године не пређе два одсто БДП-а.

Остварени резултат је за 95 милијарди динара бољи од планираног. Овако добар резултат је последица раста пореских прихода и има трајни карактер. Наиме, порески приходи већи су у односу на план за 54,7 милијарди динара (11,7 одсто), док су непорески приходи већи за 18,7 милијарди (31,3 одсто).

У поређењу са реализацијом у 2015 години сви порески облици бележе раст:

- Акцизе, раст од 22.6% у односу на 2015.
- Порез на добит, раст од 20.2% у односу на 2015.
- ПДВ, раст од 12.1% у односу на 2015.
- Порез на доходак, раст од 8.6% у односу на 2015.
- Царина, раст од 8.1% у односу на 2015.

Наставак вођења одговорне фискалне политике у наредном средњорочном периоду омогућиће брже достизање одрживог нивоа јавног дуга и стварање фискалног окружења које би стимулативно деловало на привреду. Креатори фискалне политике имаће на располагању више инструмената и већи маневарски простор за стварање праведног и подстицајног фискалног амбијента.

Расходи на нивоу републичког буџета у складу су са планом. Позитивна страна извршења расхода доста је боља динамика капиталних издатака него у претходној години. У склопу актуелног аранжмана са ММФ-ом повољна динамика пореских прихода могла би бити оцењена као структурно побољшање фискалне позиције. Ово би омогућило повољнији третман преузетих обавеза у погледу структурних реформи, нарочито оних код којих се касни с имплементацијом или оних чији ефекти највише погађају становништво.

Започета путања опоравка и даље спровођење реформи реалног и јавног сектора омогућиће да се у наредним годинама обезбеди убрзана конвергенција ка европском стандарду. Повећање удела инвестиција у БДП-у на преко 20 одсто, даље смањење удела државне потрошње и повећање удела извоза робе и услуга у БДП-у на 60 одсто омогућиће кумулативни раст реалног БДП-а у наредном четворогодишњем периоду од преко 13 одсто. Иако је евидентно да будућа економска кретања у великој мери зависе од кретања у међународном економском окружењу, приоритет ове Владе биће наставак спровођења реформи и даљег смањивања нерационалне потрошње, бирократије и непотребних трошкова јавног сектора уз истовремено побољшање општег пословног и инвестиционог амбијента.

Влада је посвећеним залагањем у испуњењу захтева за стицање пуноправног чланства у Европској унији, на другој Међувладиној конференцији о приступању Републике Србије ЕУ у децембру 2015. године, отворила преговарачко поглавље 32 о финансијској контроли и усвојила Програм за реформу јавних финансија за период 2016–2020. година. Први пут је у Републици Србији припремљен и усвојен средњорочни реформски оквир, чије ће мере и активности унапредити систем управљања јавним финансијама, као саставни део јавне управе, и припремити га за ефикасно и ефективно коришћење структурних фондова Европске уније, којима ће Србија имати приступ за даље суфинансирање великих развојних и инфраструктурних пројеката након затварања приступних преговора и стицања пуноправног чланства у Европској унији.

Инфлацију смо успешно спустили на низак и стабилан ниво. Чињеница је да је у периоду од годину дана међугодишња инфлација пала са 12,9 одсто из октобра 2012, на 2,2 одсто у октобру 2013. године. Од тада инфлацију одржавамо на нивоу који је упоредив са развијеним европским земљама. Године 2015. завршили смо са међугодишњом инфлацијом од 1,5 одсто, а крајем ове године Народна банка Србије очекује да инфлација буде на сличном нивоу. Земље које нису смањиле макроекономске неравнотеже још увек имају високу инфлацију.

И то је чињеница. То значи да ниска и стабилна инфлација, какву данас имамо у Републици Србији, а нисмо имали пре четири године, није резултат срећних околности, већ одговорних и добро одмерених мера Народне банке Србије. За разлику од периода пре четири године када су и инфлациона очекивања била висока, данас се очекује да ће стабилност цена бити очувана и у наредне две године.

Захваљујући мерама Народне банке Србије, каматне стопе на нове динарске кредите у периоду од маја 2013. снижене су за 10 процентних поена! При томе, ублажавање монетарне политике у великој мери је подржано одличним резултатима на плану фискалне консолидације. Управо је та координисаност монетарне и фискалне политике била камен-темељац за укупну макроекономску стабилизацију. Резултати на плану фискалне политике омогућили су монетарној политици да буде експанзивна, а, са друге стране, ублажавање монетарне политике битно је утицало на смањење трошка финансирања буџета – каматне стопе на динарске државне хартије данас су за око шест процентних поена ниже у односу на мај 2013. године. И то је прави пример како се добром и одговорном координацијом политика остварују прави резултати. Мере Народне банке Србије – смањење каматне стопе и обезбеђење ликвидности кроз смањење обавезне резерве определили су и кредитирање привреде у 2015. години, па је износ новооодобрених кредита привреди у 2015. био за око 40 одсто виши него у 2014. години.

Обезбедили смо и сачували релативну стабилност девизног курса упркос значајним турбуленцијама из међународног окружења. Стабилност на девизном тржишту није постигнута само у 2015, већ траје пуне четири године (од августа 2012). Поређења ради, у периоду од 2009. до августа 2012. Народна банка Србије је интервенисала на девизном тржишту нето продајом 4,4 милијарде евра, уз депрецијацију динара од близу 25,6 одсто. У периоду од августа 2012. до данас износ интервенција био је више него три пута мањи и износио је нето 1,4 милијарде евра, а динар је депрецирао 3,4 одсто – дакле мање од један одсто у просеку годишње. Од почетка 2015. године, односно у последњих 19 месеци, динар је ослабио око два одсто, при чему је кроз девизне интервенције ниво девизних резерви, кумулативно посматрано, повећан за 55 милиона евра. Посебно истичемо да смо обезбедили и сачували релативну стабилност девизног курса, и она је резултат правих и правовремених мера наше централне банке, као и смањења платнобилансних неравнотежа.

Успели смо у протекле две године да, тешким и напорним радом, унесемо стабилност у земљу и да поставимо снажније основе. Успели смо да скинемо са плећа огроман терет који је претио да нас сурва у провалију. Успели смо да народу улијемо поверење да за нашу земљу има будућности и да, ако радимо вредно удруженим снагама, можемо да се ујединимо око заједничких циљева.

Има оних који не цене то што је постигнут осећај стабилности – као да је он дошао сам од себе. Па, хајде само да подигнемо главе и бацимо поглед око себе, на друге земље у региону, Европи, на оближње континенте и видимо колико је драгоцен та стабилност.

Осим макроекономске стабилизације која нам је, уз борбу са последицама катастрофалних поплава, била горуће питање и неопходан предуслов за све друге активности, Влада је у претходном периоду радила и остварила завидне и међународно признате резултате радећи на привлачењу инвестиција, реализацији јавних пројеката који су дуго каскали у односу на пројектне планове, али и нових приватних инвестиција, поправљању регулаторног амбијента и услова пословања, као и на бројним другим реформама у свим сферама друштва. Све то одразило се на оно што нам је најважнији крајњи циљ – успели смо да преокренемо лоше трендове у погледу незапослености. Почела су да се отварају нова радна места.

Паралелно са свим залагањим на унутрашњем плану, посебно у области економије, успели смо да учврстимо нашу међународну позицију код најзначајнијих партнера на свим странама света. Претходно наведено нам је важно како за стабилност наше земље и региона, тако и за реализацију амбициозних економских циљева који се тичу бољег живота наших грађана. Отворили смо преговоре с Европском унијом и спремни смо за захуктавање овог процеса.

Влада Републике Србије била је у претходном периоду посвећена промовисању добрих билатералних односа и сарадње како са земљама чланицама ЕУ и другим утицајним факторима у међународној заједници, попут САД, тако и са нашим традиционалним пријатељима и партнерима попут Руске Федерације и Народне Републике Кине, али и другим народима и државама широм света.

Стабилност је оно што нам доноси међународни углед. Поштовање за нашу земљу која је способна да се сама сналази, која је независна, којој се верује и која је поуздан партнер. То отвара нове могућности за инвестиције из региона и Европе, то омогућава и америчким фондовима да се заинтересују и улажу овде, и највећим кинеским компанијама да одлуче да им ми будемо полазиште за европске пословне подухвате. Дакле, Србија је постала значајан регионални чинилац, све захваљујући стабилности.

Стабилност је први неопходан корак ка будућности. Стабилност је цемент који смо успели да уградимо у темеље наше куће како бисмо је ојачали, како на унутрашњем плану – на плану економије и јавних финансија, тако и у међународним односима. Сада је дошло време да почнемо ту кућу и да зидамо.

План наредне Владе Србије јесте да обезбеди просперитет свим својим грађанима и да подигне животни стандард обичним људима и породицама широм земље у наредне четири године. Дужност нам је да младим генерацијама пружимо прилику да имају бољу будућност, да изграде елементе прикладног и пристојног европског друштва и да људима дамо наду коју заслужују. То конкретно значи да грађани Србије у наредне четири године могу да очекују раст плата и у приватном и у јавном сектору и да на крају нашег мандата имају највише плате у новијој српској историји.

Спремни смо да разговарамо са свим партнерима из Социјално економског савета и залагаћемо се за увећање минималне цене рада и минималне зараде и очекујем да ћемо такав договор и постићи. Пензионери који су поднели највећи терет реформи, такође могу да очекују бољитак и континуирано повећање пензија у наредне четири године.

Приоритет ове Владе је да сваки човек у Србији има достојанствен и пристојан живот.

Али сада, после снажне политичке подршке коју је наша Влада добила на изборима у априлу, имам осећај да све више и више људи дели моје становиште када је реч о промени, да коалиција за промене расте и да се подршка реформама шири.

Хајде сада да се осврнемо на све конкретне области у којима нова влада намерава да предузме кораке и донесемо промену која нам је преко потребна – не само да имамо раст већ да се развијамо као друштво, да будемо поносна нација као што то и заслужујемо.

Програм нове Владе Србије у десет тачака

Поштовани народни посланици,

Представљам вам Програм нове Владе Србије, који сам формулисао у следећих десет тачака – као десет приоритета нове Владе:

1. Поносна и самоуверена пред светом: Србија на путу ка ЕУ, Србија која чува и штити своју независност и Србија која негује добре и традиционалне односе са искреним пријатељима у свету

1.1. Чланство у Европској унији

Осим наведених реформи, на раст инвестиција битно ће утицати и динамика приступања Европској унији. Сходно томе, потребно је на почетку мандата направити интензивне консултације на највишем нивоу (Србија–ЕУ) у вези с амбициозним (неформалним) календаром отварања и затварања свих 35 поглавља, а на бази тог плана свако министарство би било у обавези да спроводи своје активности. На нивоу Владе би требало квартално пратити испуњеност тог плана (*de facto* је реч о конкретизацији Националног програма придруживања ЕУ). Циљ би требало да буде затварање свих преговарачких поглавља до краја мандата Владе, 2019. године.

Друга страна ће на такву иницијативу рећи да динамика не зависи од њих, али наш аргумент треба да буде да ми желимо да направимо програм/календар, и да онда ми преузмемо на себе обавезу да своје обавезе из тог календара спроводимо на време.

Чланство у Европској унији као једно од стратешких опредељења Владе говори о томе да Србију желимо да видимо у клубу демократских и најразвијенијих држава света. Ако је могло 28 европских држава пре нас, може и Србија.

Ми данас немамо времена да анализирамо зашто смо у последњем вагону за чланство и зашто боље нисмо искористили последњу деценију или две, када је возни ред

био нешто интензивнији. И овога пута ћу пред вама одговорно рећи: пут ка чланству у ЕУ биће препун политичких изазова, али изазове нећемо мерити према ономе који их поставља, већ према ефектима за наше друштво и наше грађане.

Наш однос према европским интеграцијама није почивао на еуфорији, већ на одговорности, истини и реалним могућностима напретка Србије. Напредак Србије нисмо и никада нећемо мерити бројем отворених поглавља, већ бројем отворених радних места и побољшањем животног стандарда грађана. Број отворених поглавља ће нам бити мерило да смо добри у достизању најнапреднијих стандарда савременог света, што стандарди Европске уније свакако јесу.

У свом претходном експозеу био сам штедљив на обећањима, а реч Европска унија нисам користио као мантру. Рекао сам тада да бисмо међу првим поглављима могли да отворимо Поглавље 32 о финансијској контроли, и то смо и урадили. Рекао сам и да ћемо марљиво радити на отварању поглавља 23 и 24. Ни ту нас дела нису демантовала, отворили смо и ова два поглавља.

Од мера које предвиђа Акциони план за Поглавље 23 (правосуђе и основна права), само у периоду од расписаних избора и током техничке владе, остварено је око 40 предвиђених мера. Тиме смо доказали кредибилност свог рада. Показали смо и да радимо, не да бисмо било коме и било шта удовољили, већ да бисмо поправили стање у једном од најважнијих сегмената наше државе, што правосуђе свакако јесте.

Одмах по формирању Владе припремићемо нови детаљни план усклађивања националног законодавства с правом Европске уније. Овај документ је познат под називом Национални програм за усвајање правних тековина ЕУ. Као што знате, лествицу смо поставили високо, као и у свему што радимо. Та лествица се налази на крају 2018. године и желимо да је дочекамо у највећој мери усклађеног правног система с правилима ЕУ.

Како смо радили до сада? Ако је судити по оценама саме Европске комисије, датим у Извешају о напретку за 2015. годину, који је и најбољи до сада за нашу земљу, и у овом тренутку имамо најбољу оцену у региону. У Извешају се наводи да смо одређени напредак забележили у готово свим областима: у испуњавању политичких критеријума, усвајању правних стандарда и постизању економског развоја заснованог на конкурентности.

Ми смо наше реформске изазове и приоритете јасно саопштили када смо отворили преговоре. Потенцијали наше земље су бројни, а издвојили смо тада пољопривреду, енергетику, инфраструктуру, регионални развој и заштиту животне средине. Већ из самих сектора јасно се види да су европске интеграције пре свега метод и оквир за реформе које спроводимо код куће.

Поглавља 23 и 24 су отворена у јуну, и ми настављамо да радимо напорно у свим областима преговарачког процеса. Спремни смо и за отварање Поглавља 5 о јавним набавкама. Ово поглавље нам је веома важно и због наставка системске борбе против корупције. У доба председавања Словачке, које је почело у јулу ове године, бићемо спремни за отварање још већег броја поглавља:

25 – Истраживање и развој;

26 – Образовање, млади и спорт (ова два се истовремено отварају и затварају);

13 – Рибарство;

14 – Транспорт;

20 – Предузетништво и индустријска политика;

21 – Трансевропске мреже.

Такође радимо и на поглављима за чије је отварање потребно испунити мерила, као што су:

1 – Слобода кретања робе;

3 – Слобода кретања услуга;

11 – Пољопривреда и рурални развој;

15 – Енергетика.

Желим да истакнем да без обзира на динамику отварања поглавља, ми већ данас бележимо значајне позитивне ефекте из досадашњег статуса односа с ЕУ. Ти позитивни ефекти су видљиви у бројним областима. Навешћу само неке:

- спољна трговина са фокусом на извозу;
- образовање;
- инвестиције.

Споразум о стабилизацији и придруживању јесте уговор с Европском унијом који је Србији омогућио бесцарински извоз робе на тржиште од пола милијарде потрошача. Истовремено је олакшао увоз робе из ЕУ, што је све заједно довело до повећања обима размене и инвестиција у Србији. Данас слушамо свакакве приче о томе како нам ССП уништава економију, како ће нам земљу и пољопривредно земљиште купити и ко зна где однети странци.

Србија највише извози у државе чланице ЕУ и оне које то желе да постану, а то су чланице ЦЕФТА. Тако, у Европску унију одлази 63,6 одсто, а на ЦЕФТА 21,1 одсто од нашег укупног извоза.

Европска унија је најважнији трговински партнер Републике Србије, с учешћем од 63,6 одсто у укупној трговини са светом. У 2015. години то је износило 18,1 милијарди евра. У односу на 2014. годину, извоз у 2015. години порастао је за 9,6 одсто, док је увоз порастао за 4,7 одсто. Резултат тога јесте смањење трговинског дефицита у размени с ЕУ. **У поређењу са 2008. годином, када је потписан ССП, до 2016. године смо успели да преполовимо трговински дефицит.** У прилог томе говори податак да је покривеност увоза извозом на крају 2015. године износила 77,18 одсто, док је, на пример, 2012. године тај податак износио 59,68 одсто.

Као што смо се одговорно односили према новцу наших грађана и пореских обвезника у буџету, одговорно смо се односили и према развојним средствима ЕУ која нам стоје на располагању. ЕУ је највећи донатор развојне помоћи у Србији. Од 2001. године Србија је добила подршку у износу од преко 3 милијарде евра бесповратних

средстава. Од поменутог износа из програма ИПА 2007–2013 добијено је око 1,4 милијарде евра.

Од 2014. године Србији је на располагању нови инструмент подршке Европске уније – ИПА II. Из овог инструмента биће подржане реформе у секторима: саобраћај, енергетика, животна средина, конкурентност, развој људских ресурса, пољопривреда и рурални развој, реформа јавне управе, правда и унутрашњи послови.

1.2. Спољна политика

Влада Републике Србије наставиће да води проактивну, јасно профилисану и осмишљену спољну политику, која доприноси бољем позиционирању Републике Србије на регионалном, европском и ширем међународном плану. Као и у претходном периоду, фокус ће бити на јачању међународног положаја и угледа Републике Србије, и у том контексту, на интензивирању билатералног дијалога и сарадње на мултилатералном плану, са земљама широм света, у функцији континуиране и ефикасне промоције и реализације спољнополитичких приоритета и интереса Републике Србије, пре свега с циљем убрзане интеграције у ЕУ и очувања територијалног интегритета и суверенитета земље.

Афирмација Републике Србије као стожера регионалне сарадње, конструктивног, снажно посвећеног и активно ангажованог на унапређењу односа у региону и на продубљивању и конкретизацији сарадње у регионалним оквирима, како у билатералној равни, тако и у оквиру регионалних иницијатива и механизма, биће један од приоритета Владе Републике Србије.

У том контексту од посебног значаја ће бити председавање Републике Србије Организацијом за црноморску економску сарадњу (BSEC). Република Србија је 1. јула 2016. године од Руске Федерације преузела шестомесечно председавање овом регионалном организацијом, која поседује изразит економски потенцијал, нарочито у областима енергетике и транспорта. Република Србија ће током свог председавања настојати да реализује нове и даље унапреди постојеће пројекте, као и да допринесе развоју диверзификоване сарадње земаља ширег Црноморског региона. Република Србија ће своје председавање завршити организацијом састанка Савета министара спољних послова BSEC, децембра ове године. Након министарског састанка ОЕБС прошлог децембра, ово ће бити прилика да Београд буде домаћин још једног важног међународног скупа.

Не треба сумњати да ће, без обзира на бројне изазове и тренутну нимало једноставну ситуацију у региону, Влада Републике Србије наставити са искреним напорима како би промовисала добру вољу и здраве односе са свим земљама и владама у региону, засноване на узајамном поштовању и опредељењу за заједничку европску будућност. Развоју добросуседских односа и сарадње придајемо посебну пажњу и надамо се да ће наши напори на решавању преосталих отворених питања и стварању боље атмосфере у регионалним оквирима бити препознати и од стране европских институција, држава чланица ЕУ и других међународних актера и на одговарајући начин валоризовани.

Влада Републике Србије ће наставити да се ангажује на очувању права и интереса српског народа у региону, у складу с нормама међународног права. У том контексту,

наставиће да развија најближе односе с Републиком Српском, у складу с Дејтонским споразумом.

Даљи напредак на путу европских интеграција стратешки је циљ од приоритетног значаја за Владу Републике Србије. Пут ка чланству у ЕУ сагледавамо као пут ка већој стабилности, економском напретку и учвршћивању тековина демократије.

Настојања у вези с одбраном суверенитета и територијалног интегритета земље такође ће бити у фокусу активности Владе Републике Србије. То подразумева ангажман на спречавању нових признања једнострано проглашене независности Косова и његовог чланства у међународним организацијама које излазе из оквира Договора о регионалном представљању и сарадњи из 2012. године. Бранећи свој суверенитет и територијални интегритет, Србија брани међународно право, Повељу УН, врховни ауторитет Савета безбедности на плану очувања међународног мира и безбедности, али и свој национални и историјски идентитет.

Република Србија ће својим ангажманом у међународним организацијама и мултилатералним форумима наставити да, у мери својих могућности, даје допринос очувању међународног мира и безбедности, између осталог и ангажовањем представника Србије у мировним операцијама УН и у оквиру Заједничке безбедносне и одбрамбене политике ЕУ. Настојаћемо да допринесемо и међународним напорима у борби против тероризма и насилног екстремизма, одговору на изазове климатских промена и на плану имплементације глобалне Агенде одрживог развоја до 2030. године, која је усвојена септембра прошле године на Самиту у Њујорку и Акционе агенде о финансирању одрживог развоја из Адис Абебе.

1.3. Национална безбедност

Министарство одбране и Војска Србије дали су у претходном периоду важан допринос успеху реформи, али и поднели значајан терет њиховог спровођења. У условима снажних мера за стабилизацију јавних финансија Министарство одбране је унапредило припреме свих субјеката одбране нашег друштва за одбрану, а Војска Србије одржала и делимично унапредила своју оперативну способност. Министарство одбране је значајно допринело консолидацији домаће одбрамбене индустрије, а учињени су и напори да се у оквиру буџетских средстава за одбрану оптимизује однос персоналних, оперативних и инвестиционих трошкова.

Република Србија ће, као и до сада, остати чврсто опредељена за мир, јачање сарадње, поверења и добросуседских односа као важних претпоставки безбедности и просперитета. Постизање дуготрајног мира и стабилности кроз дијалог и стварање партнерских веза јесте политика у коју верујемо, коју заступамо и за коју ћемо се и убудуће непоколебљиво залагати.

Промене које су се догодиле у стратегијском окружењу Србије намећу и потребу осавремењавања кључних стратегијских докумената из области безбедности и одбране, због чега ће у наредном средњорочном периоду бити извршена ревизија њиховог садржаја. При томе, уважаваће се све специфичности геостратегијског положаја Републике, национални интереси, потребе и могућности земље.

Србија је, као, уосталом, и читав свет, суочена с бројним, вишеструко детерминисаним безбедносним изазовима, ризицима и претњама, а није искључено да ће се појавити неки квалитативно нови другачији изазови. Безбедносне службе које делују у оквиру Министарства одбране наставиће да прате веома динамичне промене у међународном безбедносном окружењу, како бисмо, у складу с нашим могућностима, били спремни да правовремено и адекватно реагујемо.

Развој система одбране предуслов је заштите одбрамбених интереса Републике Србије и успешног одговора на изазове, ризике и претње безбедности. Планирање развоја и изградње укупних одбрамбених способности система одбране засновано је на опредељењу Републике Србије за војном неутралношћу у односу на постојеће војне савезе и примени концепта тоталне одбране, који подразумева интегрално ангажовање субјеката одбране и одбрамбених потенцијала. Значајан сегмент тог концепта, поред ослоњања на властите одбрамбене потенцијале, јесте унапређивање партнерства и мултилатералне сарадње с другим државама и међународним организацијама и институцијама у очувању и заштити одбрамбених интереса Републике Србије.

Првенствено имамо на уму сарадњу у области одбране с Европском унијом, Руском Федерацијом, Кином, САД, али и земљама региона Југоисточне Европе и другим пријатељским земљама. Важан аспект сарадње јесте и ангажовање у Програму Партнерство за мир и учешће у активностима Заједничке безбедносне и спољне политике Европске уније.

У мандату претходне Владе усвојен је нови Стратегијски преглед одбране Републике Србије, којим су утврђени стратешки циљеви система одбране и успостављен оквир за достизање квалитативно новог стања. До краја 2016. године Влада ће Народној скупштини предложити нови дугорочни план развоја система одбране Републике Србије, у којем ће бити утврђени основни правци развоја до 2025. године. Након тога, Влада ће усвојити Средњорочни план и програм развоја система одбране за период до 2020. године, у коме ће се детаљније операционализовати ставови и опредељења из Дугорочног плана развоја система одбране Републике Србије.

У наредном периоду, Војска Србије наставиће ангажовање на обезбеђењу административне линије с Аутономном Покрајином Косово и Метохија и контроли Копнене зоне безбедности. Наставићемо сарадњу са КФОР-ом у обезбеђењу сигурности и безбедности нашег становништва у Аутономној Покрајини Косово и Метохија.

Систем одбране Републике Србије наставиће да доприноси изградњи и очувању мира у свету учешћем декларисаних јединица Војске Србије и других снага одбране у мултинационалним операцијама под окриљем Уједињених нација и Европске уније, а све у складу с расположивим буџетским и другим ресурсима.

Министарство одбране и Војска Србије су више пута доказали свој кредибилитет у пружању помоћи цивилном становништву и цивилним органима у случају ванредних ситуација и других облика угрожавања безбедности људи и имовине, што ће се наставити и у будућем периоду.

У домену опремања Војске Србије наоружањем и војном опремом, у периоду 2012-2015. године, завршен је развој преко двадесет средстава наоружања и војне опреме, који су након спроведених верификационих испитивања уведени у наоружање и опрему Војске Србије, као што су авиони за почетну обуку, теренска возила, модернизовани радарски системи и системи за ваздушно осматрање, различите врсте муниције побољшаних карактеристика и средства за обуку – тренажери. Настављено је опремање

Војске Србије савременим телекомуникационим системима и системима за електронско извиђање, а средином јуна Војска Србије је добила два вишенаменска транспортна хеликоптера, што је прва набавка нових ваздухопловних платформи у последњих 25 година. Након успешно завршеног развоја и интерних испитивања, вишецевни ракетни модулари систем „Морава“, широкопојасни радио-гониометар и модернизовани ПВО систем КУБ предати су на завршна испитивања у Технички опитни центар. Осим тога, одбрамбена индустрија је успела, ангажовањем унутрашњих капацитета, да оствари запажене резултате у сопственом развоју средстава наоружања и војне опреме, од којих посебно треба истаћи оклопно возило точкаш – „Лазар“, самоходну топ-хаубицу „Нора“, као и више врста пешадијског наоружања, артиљеријске и минобацачке муниције, који су од интереса за систем одбране и опремање Војске Србије.

У наредном периоду у опремању наоружањем и војном опремом тежиште ће бити на набавци нових система, модернизацији и одржавању ресурса постојећег перспективног наоружања и војне опреме.

Буџет за опремање Војске Србије ће имати тенденцију раста, из разлога његовог изразито развојног карактера и директног утицаја како на раст способности Војске Србије, тако и на раст капацитета и извозног потенцијала одбрамбене индустрије Србије.

Модернизација перспективног наоружања и војне опреме реализоваће се повећањем буџета за развој наоружања и војне опреме (и до шест пута). Модернизација и развој средстава ратне технике биће максимално усмерени на домаће војне и цивилне научно-истраживачке институције и домаћу одбрамбену индустрију. У том правцу редефинисано је осам постојећих и дефинисано 14 нових перспективних пројеката, којима ће се битно унапредити оперативне способности ВС.

Упоредо с перманентним растом извоза наоружања и војне опреме и проширењем капацитета за производњу наоружања и војне опреме, Република Србија успешно испуњава улогу значајног међународног партнера у спречавању пролиферације наоружања и војне опреме у светским оквирима, чланством у контролним режимима и организацијама за контролу наоружања и оружја за масовно уништавање. Према извештајима релевантних међународних организација, наша земља заузима прво место у региону и међу првима је у Европи по транспарентности у извештавању и приказу података о промету наоружања и војне опреме.

Реализацијом ових мера обезбедићемо унапређење ефективности и ефикасности система одбране и допринети развоју потребних способности одбране за реализацију утврђених мисија и задатака и заштиту одбрамбених интереса Републике Србије.

1.4. АП Косово и Метохија

Питање Косова и Метохије несумњиво остаје велики изазов и у мандату ове Владе. Нећемо признати једнострано проглашену независност наше јужне покрајине, али ћемо у интересу регионалне стабилности и што бољих српско-албанских односа наставити дијалог Београда и Приштине. У том процесу ћемо учествовати на одговоран и транспарентан начин, а сви договори ће, као и до сада, бити доступни јавности.

Водећи одговорну политику, чинићемо све да интереси нашег народа, као и наши витални државни и национални интереси на Косову и Метохији буду заштићени.

Србија ће на Косову и Метохији наставити да буде институционално присутна кроз свој систем образовања и здравства, кроз културне институције, као и кроз деловање локалних самоуправа. Српски народ на Косову и Метохији у предстојећем периоду треба да буде додатно институционално оснажен стварањем заједнице српских општина, чије успостављање Приштина већ дуго опструира, користећи неприхватљиве изговоре и ругајући се ауторитету Европске уније одбијањем да спроведе оно што је под њеним окриљем договорено, чиме у питање доводи читав процес нормализације односа.

Дакле, у предстојећем периоду наши циљеви на Косову и Метохији биће очување политичке стабилности континуираним праћењем политичких процеса и спровођењем утврђене државне политике, те обављање послова у областима: подршке локалним самоуправама, привреде, економског развоја и инфраструктурних пројеката, повратка и опстанка, правосуђа, људских права и имовинско-правних питања, међународне сарадње и сарадње с међународним мисијама на територији Покрајине, културе, заштите културне баштине и помоћи Српској православној цркви, подршке јавним службама и социјалне помоћи.

Заштита имовине Републике Србије на Косову и Метохији, имовине наших привредних субјеката и Српске православне цркве биће и даље у врху приоритета Владе Републике Србије. Борићемо се да задржимо контролу над „Трепчом“, хидросистемом Газиводе, инфраструктуром на Брезовици, као и против свих других покушаја незаконите приватизације и присвајања од стране привремених институција самоуправе у Приштини.

У мандату прошле Владе покренуто је или крају приведено неколико капиталних инфраструктурних пројеката, као што су регионални водовод Зубин Поток – Косовска Митровица – Звечан и изградња бањског комплекса Бањска, које ћемо завршити у мандату нове Владе. Тиме ћемо дати и подстицај развоју туризма, са жељом да што већи број грађана Србије и Срба из региона посети Косово и Метохију и тако непосредно учврсти везе с нашим националним извориштем.

Када је реч о повратку интерно расељених, који је нажалост у протеклих деценију и по био на нивоу статистичке грешке, припремили смо сасвим нов концепт социјално и економски одрживих повратничких насеља, а прво од њих – „Сунчана долина“ – биће веома брзо изграђено у општини Звечан. Расељени са Косова и Метохије добиће први пут од завршетка ратних сукоба реалну шансу да се масовно врате на Косово и Метохију. Свакој повратничкој породици која се на Косово и Метохију врати на овај начин биће гарантовано једно радно место, а биће им олакшан и приступ образовним, верским и културним садржајима. Истовремено ћемо наставити да изградњом стамбених објеката (у мандату прошле Владе је изграђено 10 зграда са 120 стамбених јединица) појединачно збрињавамо повратнике и социјално угрожене породице.

Влада ће наставити да на Косову и Метохији сарађује с представницима међународне заједнице у Покрајини – Унмиком, Еулексом и Кфором, пре свега на заштити права и стварању сигурног окружења за српски народ у Покрајини.

Пред нама је важан период оснаживања српског националног идентитета и јединства нашег народа на Косову и Метохији. Свесна чињенице да нас нерешавање отворених питања доводи у све тежу ситуацију, а наш народ на Косову и Метохији на ивицу опстанка, претходна Влада је у решавање наслеђених проблема кренула на одговоран начин, без самосажалевања, снажећи истовремено и свој међународни кредибилитет. Срби на Косову и Метохији су препознали искреност, исправност и утемељеност такве политике, о чему најбоље сведоче резултати последњих избора, на

којима је листа коју сам предводио освојила 69,73 процената гласова на територији наше јужне покрајине.

И у наредном периоду, Влада Републике Србије ће наставити да спроводи политику дијалога и мирног решавања конфликта и несугласица, одговорним приступом нормализацији односа и пуним спровођењем усаглашених договора у Бриселу, уз истовремено институционално, демографско, образовно, културно и економско снажење српске заједнице на Косову и Метохији.

Питање Косова и Метохије је много више од територијалног и идентитетског питања, оно је тачка на којој ће се у предстојећем периоду дугорочно дефинисати српско-албански односи, од којих зависи стабилност и економска перспектива читавог региона. Влада Србије ће, без обзира на чест недостатак конструктивности и ентузијазма с друге стране, наставити да на конструктиван начин ради на побољшању тих односа, снажењу поверења и учвршћивању европских вредности и перспектива оба народа. У том смислу, с пуним правом инсистирамо на решавању питања визне либерализације за држављане Србије на Косову и Метохији.

Не желимо да ситуација на Косову и Метохији и неуређени српско-албански односи буду латентна претња стабилности и напретку Србије, и зато ћемо предано радити на мирном решавању несугласица, свесни да је пред нама дуготрајан процес, у којем, да ствар буде тежа, често немамо саговорника који с нама дели визију економски просперитетног и политички напредног региона. Овакав приступ проистиче из наше снаге и одговорности, али нека нико не помишља да се мирољубивост с којом наступамо сме искушавати.

1.5. Односи са дијаспором

Желим да истакнем да нисмо и да никада нећемо заборавити нашу дијаспору, наше људе који су расути у око 160 земаља. Нажалост, припадамо народима који имају бројну дијаспору, народу који се вековима и деценијама селио и на другим просторима започињао нови живот. Највише нас боли што су минулих деценија отишле читаве генерације најобразованијих. Отуда ми данас имамо широм света врхунске лекаре, инжењере, научнике, професоре универзитета, успешне пословне људе, врхунске мајсторе, вредне раднике и готово да нема занимања која на најбољи начин не обављају наши људи. Укратко да најавим само део онога што ћемо убудуће учинити за наше људе у расејању.

Централно питање наше Владе јесте економија. Отуда бих волео да српску привреду умрежимо с нашим пословним људима у свету и да их позовем на сарадњу. Волео бих да, попут Кинеза, Јевреја, Пољака и других народа који имају своју дијаспору, наши људи учествују у инвестицијама или да помогну да страни инвеститори дођу у Србију. Ми желимо сарадњу на обострану корист и корист држава у којима наши људи живе. Желимо да уместо да финансијски помажете своје ближње, помогнете да им отворимо радна места, да се запосле, и ми ћемо понудити такве пројекте.

Знам да је за многе и даље велики проблем да реше питање држављанства Србије. Обећавам да ћемо то хитно променити и да више нико неће моћи да каже да смо земља која најтеже решава то питање. Очекујем да ћемо потписати међудржавне споразуме о

регулисању здравствено-пензионог осигурања, који ће омогућити многим нашим људима да пензионерске дане проводе у Србији.

Да нагласим да ћемо се и даље посебно бавити Србима у региону и трудићемо се да решимо и остале њихове нагомилане проблеме, а радићемо и на низу других важних питања.

Србија већ има потписане међудржавне споразуме са земљама у региону којима се регулише положај и права Срба. Инсистираћемо да се ти споразуми доследно спроводе и да право сваког Србина у региону буде заштићено. Проблеми у региону су нагомилани. Радећи на побољшању односа, уједно радимо и на сигурности и будућности сваког припадника наше нације који у тим земљама живе.

Србија ће као матица и убудуће радити на очувању идентитета Срба у дијаспори, улагањем у рад, у рад њихових културних удружења, у учење српског језика и дипломатском борбом за њихов правни статус.

И на крају желим да још једанпут нагласим да ће ова Влада једнако водити рачуна о нашим људима у Србији и било где у свету. Захвалан сам на свему што наша дијаспора чини и што ће учинити за своју отаџбину. Обећавам да ће држава убудуће много више бринути о проблемима наших људи у расејању.

2. Макроекономска стабилност, радна места и снажнија привредна активност (конкурентнија привреда)

2.1. Макроекономска стабилност

Истрајавање на плану постизања одрживе фискалне позиције наставља да нам буде императив и у наредном периоду. Ипак, пожар је угашен, а ванредно добри резултати на овом плану из претходног периода дају нам простор да се у наредном периоду много више посветимо програмима који ће повећати конкурентност привреде и створити радна места и бољи живот грађана.

У 2015. години спроведена је фискална консолидација у значајном обиму. Када је започет аранжман са ММФ-ом, планирано је структурно (трајно) прилагођавање од четири одсто БДП-а у периоду од 2015. до 2017. године. Ово трајно смањење дефицита обезбеђује прво стабилизацију, а затим и смањење учешћа јавног дуга у БДП-у. У првој години спровођења било је предвиђено трајно смањење дефицита за 1,7 одсто БДП-а. Потпуним јединством и сагласношћу да је неопходно што пре вратити јавне финансије на одрживу путању, остварили смо трајно прилагођавање у 2015. години од 2,5 одсто БДП-а, што је 38 одсто више од онога што је било потребно. Снажнијим прилагођавањем у прве две године (3,5 одсто БДП-а кумулативно) Програма, Србија је себи обезбедила простор да у наредном периоду, уз мање снажно макрофискално прилагођавање, стави акценат на тешке структурне реформе које је неопходно спровести и о којима ће даље бити речи у овом Програму.

Кључни задатак Владе у првих 100 дана јесте спровођење мера фискалне политике којима ће се осигурати испуњење постављених буџетских циљева у 2016. години.

Потребно структурно смањење дефицита у 2016. години износи 0,7 одсто БДП-а. Остварењем бољих фискалних резултата од планираних, ми ћемо остварити и веће структурно прилагођавање у висини од један одсто БДП-а. Кључне мере на којима се заснива наставак спровођења фискалне консолидације јесу и даље на расходној страни буџета: рационализација броја запослених, штедња у свим категоријама текућих расхода ради стварања фискалног простора за јавне инвестиције, које су преко потребне као подршка привредном расту, и о којима ћу такође дати више детаља у даљем излагању.

Осим расходних мера, спровођење свеобухватне реформе пореске администрације и других мера из Програма реформе управљања јавним финансијама треба да унапреде наплату буџетских прихода и да осигурају ефикаснију употребу буџетских средстава, бољу контролу сврсисходности њиховог трошења.

Да би се ово остварило, неопходно је завршити и потврдити резултате рационализације доследним спровођењем Одлуке о максималном броју запослених, обезбеђивањем праћења и контроле ефеката рационализације на свим нивоима преко унапређеног Регистра о запосленима.

Усвојићемо нови Закон о финансирању локалне самоуправе с циљем унапређења система финансирања надлежности локалне самоуправе и отклањања постојећих неравнотежа између централног и локалног нивоа власти. Новим законом ће се увести системски приступ алокацији трансфера и уређењу изворних и уступљених прихода и унапредити предвидивост система финансирања локалних самоуправа, ефикасност локалних самоуправа у прикупљању изворних прихода, као и у располагању јавним средствима, унапредити услови за локални економски развој и ефикасност пореског система, успоставити вертикална равнотежа у расподели прихода и надлежности између различитих нивоа државе и унапредити транспарентност система финансирања локалних самоуправа.

Настављамо започето јачање пореске администрације доследним спровођењем Програма трансформације Пореске управе, као саставног дела Програма за реформу јавних финансија у периоду 2016–2020, с циљем побољшања наплате прихода и боље и ефикасније услуге привреди и грађанима у погледу ефикасности плаћања пореза.

Влада ће Народној скупштини предложити на усвајање Закон о планском систему, који представља оквир за свеукупно планирање у Републици Србији и стварање основа за постизање пуне ефикасности у интегрисању развојног планирања и финансирања капиталних инвестиција у национални буџетско-плански оквир.

Ради унапређења управљања јавним инвестицијама, донеће се Уредба о садржини, начину припреме и оцене, као и праћења спровођења и извештавања о реализацији капиталних пројеката, која ће омогућити успостављање јединствене платформе за планирање капиталних инвестиција и методологије за анализу и планирање капиталних инвестиција како би се побољшала реализација, али и одредило шта је то приоритет у одабиру нових пројеката.

Даље мере ће се спровести на унапређењу праћења и анализе процењених финансијских ефеката закона и других прописа како би се омогућило реално сагледавање финансијских ефеката које ће акт имати на приходну и расходну страну буџета, односно финансијске планове организација за обавезно социјално осигурање за текућу буџетску годину и наредне две фискалне године, као и прецизније сагледавање могућности

ефикасног уравнотеживања повећаних расхода и издатака, као и прихода и примања буџета.

Осим спровођења Програма трансформације Пореске управе, с циљем унапређења система наплате прихода, донеће се Стратегија развоја Управе царина за период 2016–2020. и наставиће се с активностима на сузбијању сиве економије контролом лица која обављају нерегистровану делатност, на сузбијању противзаконитог промета акцизних и других производа и добара.

Интензивираће се рад на спровођењу програма који се финансирају из средстава претприступне помоћи Европске уније.

Ради обезбеђивања законитог и сврсисходног трошења јавних средстава, Министарство финансија ће спровести низ мера и активности у вези са јачањем финансијске контроле. Планирано је усвајање Стратегије даљег развоја интерне финансијске контроле у јавном сектору за период 2016–2020, као и спровођење читавог низа мера у правцу пружања подршке корисницима јавних средстава у јачању система интерне контроле и обезбеђивању функције интерне ревизије и унапређењу рада и функционалности Буџетске инспекције. Стратегија за сузбијање неправилности и превара у поступању са финансијским средствима Европске уније биће усвојена и она ће допринети даљој заштити финансијских интереса Европске уније, једном од захтева преговарачког поглавља 32 – Финансијска контрола, и допринети борби против корупције и јачању система јавне управе.

Не сме се дозволити да се јавне финансије врате на неодрживу путању. Наставиће се са спровођењем мера и активности из Програма за реформу јавних финансија за период 2016–2020. године.

Потребно је оснажити законске и институционалне механизме који ће обезбедити да се остварени резултати фискалног уравнотежења одрже.

Буџетски процес у протеклом периоду често није пратио правила, процедуре и рокове за доношење и усвајање буџета. Потпуно свесни да је за процес планирања, дефинисања политика и њихове реализације потребна предвидивост и поштовање унапред задатих рокова, реалност нас је често демантовала.

Постојање високог дефицита и дуга, дефинисање мера за њихово смањење у оквиру програма са ММФ-ом, провера остварених резултата и задатих квантитативних и структурних критеријума често је условљавала расположивост дужих серија података, пре ступања у фазу планирања и израде буџета. На снази је био „кризни менаџмент“, решавали смо проблеме, тражили простор за уштеде, простор за повећање наплате прихода, сваку меру посматрали како са фискалног и економског становишта, тако и са становишта њеног социјалног утицаја. Сада када је јасно да ћемо, на крају програма са ММФ-ом (2017. године), дефицит и дуг свести на одрживи ниво, ствара се простор да буџетски процес реализујемо у предвиђеним роковима, да тежиште у буџетском планирању померимо са годишњег на вишегодишње, односно средњорочно и да креаторима јавних политика дамо одговарајући временски хоризонт за планирање.

Други велики задатак, односно фаза унапређења буџетског планирања, који је пред нама, јесте да наш буџетски циклус и пре приступања ЕУ потпуно ускладимо са тзв. европским семестром. Овај задатак реализоваћемо кроз приступне преговоре са ЕУ у оквиру поглавља 17 – Економска и монетарна питања. Спровођењем препорука

Директиве о буџетском оквиру земаља чланица ЕУ, Србија ће у потпуности ускладити свој буџетски оквир са захтевима ЕУ.

Кључне области усклађивања буџетског оквира односе се на измену Закона о буџетском систему с циљем побољшања правила и процедура буџетског планирања, јачање националних фискалних правила кроз њихово редефинисање и оснаживање, како би она у пуној мери остварила своју улогу сидра у вођењу фискалне политике, продужавање временског хоризонта буџетског планирања са годишњег на вишегодишње, те побољшање транспарентности буџетског процеса у свим фазама.

Мере усклађивања допринеће даљем јачању финансијске дисциплине у јавном сектору, јачању фискалне одговорности, унапређењу програмске структуре буџета, контроле трошења јавних средстава, обезбеђивања свеобухватнијег праћења измиривања обавеза буџетских корисника у прописаним роковима и најаве преузимања обавеза ради очувања ликвидности буџета и укључивању сопствених прихода индиректних корисника буџетских средстава у опште приходе буџета ради ефикасније контроле ове значајне врсте прихода.

Наставиће се рад на укључивању индиректних корисника буџетских средстава у информациони систем извршења буџета, као и спровођења активности на примени међународних стандарда у области евидентирања и извештавања о функционисању буџетског система на централном и локалном нивоу. Осим тога, успоставиће се секундарне локације Дата Центра и обезбедиће се континуирани развој и одржавање информационог система за управљање јавним финансијама Републике Србије и локалне власти.

Ради успостављања потпуне евиденције о непокретностима у јавној својини Републике Србије, Министарство финансија ће, као орган који врши надзор над радом Републичке дирекције за имовину РС, предузети потребне мере за формирање базе података о овом типу имовине.

Оснажићемо координациону улогу Министарства финансија у управљању јавним средствима. Јавна средства морају стићи тамо где су најпотребнија, без обзира на то да ли долазе од билатералних донација, пројектних зајмова, претприступних фондова ЕУ или од пореза који плаћају наши грађани. Средства се морају усмеравати у складу са приоритетима Владе, дефинисаним политикама и циљевима.

У циљу даљег унапређења система наплате прихода и управљања јавним дугом, Министарство финансија наставиће са радом на унапређењу законодавног оквира у областима фискалне и царинске политике.

У области пореске политике, Министарство финансија наставиће са координацијом активности на изради закона о накнадама, којим ће се завршити амбициозан пројекат обједињавања ове групе јавних прихода кроз једно законско решење. Оваквим решењем допринећемо повећању предвидљивости и конкурентности домаћег пословног окружења. Истовремено ће се радити на спровођењу мера из Стратегије трансформације Пореске управе и Стратегије развоја Управе царина за период 2016–2020, са превасходним фокусом на рационализацију структуре и модернизацију пословних процеса Пореске управе, даљем развоју електронских сервиса у циљу олакшавања подношења пореских пријава, као и унапређењу извештавања. Осим тога, планирано је оснивање јединице у Пореској управи која ће се бавити пружањем услуга пореским обвезницима.

Министарство финансија ће радити на даљем снижавању трошкова финансирања буџетских потреба, укључивању динарских државних дугорочних обвезница у тзв. глобални индекс државних обвезница у локалној валути за земље у развоју, даљем развоју домаћег тржишта државних хартија од вредности, повећању кредитног рејтинга Републике Србије и достизању вишег (тзв. *investment grade*) рејтинга у наредне три године, увођењу операција заснованих на финансијским дериватима како би се ефикасно контролисали финансијски ризици, пре свега девизни и каматни ризици. У наредном периоду радиће се и на оптимизацији портфеља пројектних зајмова, како у подизању њихове ефикасности (достизање постављених циљева) тако и ефикасности у коришћењу (повлачењу) већ обезбеђених средстава из ових концесионалних извора финансирања.

У овој години планирамо да наставимо активности на припреми „Дунав осигурања” за приватизацију, да наставимо поступак приватизације Комерцијалне банке, као и поступак реорганизације и модернизације банке Поштанске штедионице са циљем да постане лидер на домаћем банкарском тржишту у пословању са грађанима и предузетницима. Биће настављено и спровођење мера из Стратегије за решавање проблематичних кредита, чија је реализација већ дала позитивне опипљиве резултате на тржишту. Прва наредна мера, која ускоро следи, јесте доношење закона о уређењу професије проценитеља вредности непокретности како би се системски допринело спречавању акумулирања нових ризика у финансијском сектору. Осим тога, интензивираћемо активности на решавању и наплати проблематичних кредита одобрених (директно или индиректно) од институција Републике Србије, што ће дати додатни замањ решавању наслеђених проблема у овој области и подстакнути бржи развој реалног сектора.

У наредним годинама наставиће се рад на консолидацији банкарског сектора у државном власништву, праћен минимизацијом улоге државе у домену пословног банкарства, као и унапређење регулаторног и тржишног миљеа с циљем што интензивнијег развоја сектора осигурања. Убрзаће се и активности на постављању основа за интензиван развој тржишта капитала у Републици Србији у перспективи развоја регионалних тржишта, као и потпуно усклађивање са најбољим међународним стандардима у области корпоративног финансијског извештавања и са ЕУ регулативом, уз позиционирање Србије као лидера у тој области у региону Западног Балкана. Интензивираћемо и рад на што скоријој консолидацији, професионализацији и унапређењу ефикасности развојног финансијског сектора који ће обезбедити снажан замањ у припреми и реализацији приоритетних пројеката на нивоу целе земље и појединих региона, развоју предузетништва, микро и малих предузећа, и отварању нових радних места и професионалних изазова за младе људе и све грађане.

2.2. Нова економска и индустријска политика – подршка инвестицијама и извозу

Стабилност, економска, регионална и политичка су услов за нове инвестиције. Без стабилности не би било страних инвестиција. Без стабилности се чак и домаћи инвеститори одлучују да новац улажу негде другде.

У протеклих 27 месеци присуствовао сам отварању 38 нових фабрика или погона у Србији. То је више од једне фабрике месечно. То значи, на десетине хиљада радних места.

А, та радна места повлаче још других радних места у економском ланцу. Све то захваљујући стабилности.

Резултати у области подстицања инвестиција у периоду за нама говоре о поверењу инвеститора у Владу Србије. У периоду од 2014. до 2016. потписано је 36 уговора с инвеститорима, чија укупна вредност инвестиција је 542.486.976 евра с обавезом запошљавања 18.523 радника. Поменућу само нека од познатих имена светске индустрије, компанија која су се одлучиле да инвестирају у Србију – Continental, Tigar Tyres, NCR, Johnson Electric, Leoni, Pkc, Delphi, Lear, Hutchinson, Magna.

У овом тренутку Развојна агенција Србије преговара са 48 потенцијалних инвеститора који планирају да инвестирају милијарду и 62,1 милион евра уз запошљавање 32.400 радника. И међу овим компанијама налазе се неке од најугледнијих компанија на свету, као што су Bosch, Draxlrmaier, Kromberg & Schubert, Mahle.

Важно је истаћи да се највећи број немачких компанија, као што су Bosch, Continental, Leoni, Siemens, Draxlrmaier, одлучује да додатно инвестира у Србију у ширење постојећих капацитета или отварање потпуно нових фабрика у другим општинама у Србији, прихватајући и препоруке Владе да инвестирају у мање развијене или неразвијене општине (Leoni – Прокупље, Дољевац).

Ипак, поред директног залагања мојих колега министара и мене да убедимо познате светске компаније да дођу у Србију, потребна нам је и фокусирана визија какву привредну структуру желимо да створимо. Потребна нам је нова индустријска политика која ће комуницирати с образовном политиком, са политиком у области истраживања и развоја. У свету се увелико прича о четвртој индустријској револуцији заснованој на иновативном миксу традиционалних технологија и достигнућа у дигиталној сфери. Потребан нам је концепт и осмишљен приступ развоју да постанемо препознатљиви по квалификованој и марљивој радној снази, што нам је потребно да бисмо запослили наше људе. Циљ нам је да будемо препознатљиви по паметној производњи, по иновативним производима, по квалитету. За то нам је потребан такозвани паметан раст.

Прерађивачка индустрија има кључну улогу у српској привреди из неколико разлога. Прво, није могуће избалансирати трговински дефицит без здраве прерађивачке индустрије која ствара нову вредност за извоз. Друго, прерађивачка индустрија је главни замајак креирања нових радних места за раднике са различитим образовним нивоом. Затим, прерађивачка индустрија је главни извор улагања у истраживање и развој и упориште за иновације које доприносе развоју друштва и унапређењу квалитета живота. И, коначно, прерађивачка индустрија је у нераскидивој и комплементарној вези са сектором услуга, те није могуће неограничено развијати услуге без сразмерног развоја прерађивачке индустрије. У том смислу, ради избалансираног и одрживог развоја, прерађивачка индустрија је потенцијално уточиште за преко потребне инвестиције. Укупне инвестиције у Србији износе око 18 одсто БДП-а, док је за динамичан привредни раст неопходно да оне буду за пет-шест одсто БДП-а годишње веће (земље Централне и Источне Европе у претходних 15 година имале су инвестиције од 25 одсто БДП-а). У периоду до кризе инвестиције су се махом концентрисале у сектор услуга, што је довело до неизбалансираног раста заснованог на потрошњи и увозу. Иако смо у претходних годину дана интензивирали јавне инвестиције, а и даље у том погледу имамо амбициозне планове, да бисмо достигли неопходан ниво укупних инвестиција који је предуслов за одрживи раст БДП-а (а одрживи значи да не креира макроекономске дисбалансе попут великог трговинског дефицита, што нас чини рањивим на све међународне потресе), морамо активно да подржавамо приватне инвестиције у индустрију.

У протеклих 20 година у Србији је угашено 98 одсто индустријских центара у којима је радило око милион радника, чиме је данашња српска индустрија сведена на ниво с почетка седамдесетих година када је просечна старост машинског парка била између 20 и 35 година. Технолошка структура прерађивачке индустрије Србије неповољна је: учешће индустријских грана са ниском технологијом је 50 одсто, а са средње ниском технологијом 27 одсто, што представља најнеповољнију технолошку структуру у региону.

Некада је сваки део земље имао свој индустријски центар и доприносио ланцу вредности целе привреде. Данас је неравномерна регионална димензија веома изражена – близу 70 одсто активности концентрисано је у Београду и Новом Саду. Прерађивачка индустрија је економску кризу дочекала са ниским нивоом конкурентности и ефикасности. Пословни модели се доминантно заснивају на увозу технологије и ниском нивоу иновативних активности. Сви проблеми са којима се Србија суочава у периоду транзиције имали су за директну последицу губитак развојне компоненте индустрије.

На овакав начин настала је неповољна привредна структура, с уделом индустрије у укупној додатној вредности која је била на минимуму од свега 22 одсто у 2010. години, али се у претходном периоду полако поправља. Започет је тренд реиндустријализације доласком произвођача из аутомобилске, машинске, електронске индустрије и прехрамбене индустрије.

Захваљујући овом тренду, донекле се поправља спољнотрговински дефицит са преткризних рекордних 25 одсто БДП-а у 2008. на нешто испод 10 одсто, колико износи у претходних годину дана, а остварен је и завидан раст извоза робе од чак 10 одсто у првој половини 2016. у поређењу са истим периодом лане.

Јасно нам је да досадашњи индустријски развој углавном није био плански усмераваан. Мере индустријске политике нису биле довољно фокусиране на кључне компаративне предности Србије. За одрживо смањење овог дисбаланса и довољно нових радних места, поред стварања свих других услова за пословање и изградње потребне инфраструктуре, потребан нам је плански приступ овом проблему како би се с ограниченим спектром подстицајних инструмената постигао најбољи резултат у погледу инвестиција и раста извоза. Циљ нам је да постигнемо боље извозне перформансе наших предузећа и да увећамо базу извозника. И поред напретка на овом плану, данас 31 одсто предузећа из размењивих сектора извози на страна тржишта. Мање од половине предузећа која извезу производ на одређено тржиште успе на том тржишту да преживи прву годину. Свако четврто предузеће успе да преживи три године. Свега 25 одсто предузећа у посматраном периоду може се сматрати успешним, а под успешним убрајамо она предузећа која су успела да увећају своје реалне приходе и запосленост.

С друге стране, наша индустријска политика не сме да штети другим деловима привреде и да угрожава тржишну утакмицу. Она треба да је заснована на јасним критеријумима, да користи опште инструменте оријентисане према одређеним секторима, а не према појединачним предузећима унутар тих сектора, при чему треба да постоји и одређена флексибилност како би се успешно одговорило на непредвидиве кризе и добре пословне прилике. Примењени инструменти директне финансијске подршке (субвенције, царинске и нецаринске мере заштите) морају имати транспарентну и прецизну процедуру расподеле и ограничени период трајања – након чега морају бити укинуте како би се наше фирме равноправно и самостално такмичиле у међународној тржишној арени. Важна компонента индустријске политике јесте улагање у истраживање и развој, као и у људски капитал. Услови рада у индустрији морају одговарати ригорозним стандардима заштите

живота и здравља запослених. У оквиру реформе образовног система водићемо рачуна о потребама развоја индустрије. Усмерићемо улагања у националне, регионалне и локалне специфичне локацијске предности за производњу одређених добара. Посебан нагласак ставићемо на оснивање и развој микро, малих и средњих предузећа како би се развиле одговарајуће везе купаца и добављача на мрежном принципу, како према великим предузећима, тако и према другим произвођачима и потрошачима и како би се домаћа предузећа што више интегрисала у ланац вредности од сировине до финалног производа за извоз.

Јавна компонента подршке сектору науке и истраживања, о којој ће нешто касније бити речи, подстицаће иновативност и трансфер технологије и тесну комуникацију научника и истраживача с индустријом.

Новим Законом о улагањима, који је ступио на снагу у новембру 2015, уређен је општи правни оквир за улагања и успостављена је транспарентна процедура за подршку инвестицијама, при чему су сви подстицаји у складу са прописима којима се уређују државна помоћ (порески подстицаји и олакшице и ослобођења од плаћања такси, царинске повластице и систем обавезног социјалног осигурања). Подршку директним улагањима и промоцији извоза данас пружа новооснована Развојна агенција Србије (основана 11. фебруара 2016. као наследница Агенције за страна улагања и промоцију извоза СИЕПА и Националне агенције за регионални развој), која је сада једина тачка комуникације с инвеститорима. Основан је Савет за економски развој, изједначени су домаћи и страни улагачи.

Од 2016, у сарадњи са Светском банком, ради се на конципирању свеобухватног система подршке инвестицијама и извозу – на новој индустријској политици. У току је анализа стања, најбоље праксе и формулисање критеријума који ће довести до највећих могућности за запошљавање и раст од уложених буџетских средстава у подстицаје. С обзиром на ограничење у погледу укупних средстава, нужна је добра приоритизација.

Наш систем подршке индустријском развоју засниваће се на следећим елементима: прво, подршка развоју четири одабрана сектора привреде с откритим конкурентским предностима. У питању је прехрамбена индустрија, затим машинска индустрија, дрвна индустрија и прерада гуме и пластике, као и текстилна индустрија. У систем подршке биће укључене и информационе технологије у овим областима као хоризонтална технолошка компонента. Друга мера подршке усмерена је на промоцију извоза и привлачење инвестиција. Трећа мера односи се на интегрисање локалних предузећа у ланац вредности како би се у Србији произвела што већа компонента укупне вредности финалног производа.

За потребе нових инвестиција, у наредном периоду планирано је усвајање Стратегије развоја слободних зона Републике Србије за период 2017–2022, реализација започетих инвестиција у слободним зонама Београд, Нови Сад, Смедерево, Свилајнац, Врање и Шабац, повећање броја запослених у слободним зонама за 30 одсто, као и проширење постојећих слободних зона.

2.3. Запошљавање

Иако долази до побољшања индикатора у овој области, незапосленост у Србији има дугорочни карактер, јер су, нажалост, наслеђене дубоке структурне неусклађености између тражње и понуде на тржишту рада, којима је додатно допринела глобална криза и њене последице по Србију. Чак 64 одсто незапослених лица тражи посао дуже од годину дана, што доводи до застаревања знања, а како се вероватноћа налажења посла смањује пропорционално дужини периода незапослености, то може довести и до трајног искључења са тржишта рада. Поред смањења незапослености за пет процентних поена у протекле две године, и стопа дугорочне незапослености у истом периоду се смањила. Овоме су, поред позитивних ефеката на флексибилност запошљавања из измена у Закону о раду с почетка мандата претходне Владе, свакако допринеле и примене активних мера запошљавања које кроз своју мрежу спроводи Национална служба за запошљавање. Овај систем, међутим, има потенцијал да, са постојећим буџетским средствима намењеним подршци незапосленим лицима, оствари далеко веће учинке ослањајући се на модерније методе саветовања, обука и таргетирања мера према категоријама незапослених.

У складу са Националном стратегијом запошљавања за период 2011–2020. и годишњим Националним акционим плановима запошљавања, нова Влада спровешће свеобухватну реформу модернизације Националне службе за запошљавање, која је започета у сарадњи са Светском банком и другим релевантним међународним партнерима у претходном периоду. Ова реформа довешће до унапређења ефикасности и ефективности мера активне политике запошљавања на основу анализе потреба тржишта рада и положаја појединих категорија незапослених, узимајући у обзир ефекте мера на запошљавање, што све треба да допринесе благовременој, адекватној и квалитетној интеграцији или реинтеграцији незапослених лица у свет рада. С развојем система раног профилисања незапослених лица (кроз унапређење метода и техника саветодавног рада, процене запошљивости и каријерног вођења и саветовања) и укључивањем кроз пакете услуга за младе, вишкове и дугорочно незапослене у мере активне политике запошљавања (АПЗ) према потребама тржишта рада и карактеристикама незапосленог лица, доприноси се подизању запошљивости, запошљавању и samozapošljavanju.

Очигледно је да су све ове мере биле прави одговор на проблем незапослености тако да је у претходне две године стопа незапослености пала за 5,3 одсто тако да с правом очекујемо да ће Србија до краја мандата ове Владе имати једну од најнижих стопа незапослености у региону.

2.4. Развој малих и средњих предузећа и предузетништва (МСП)

Студија SME POLICY INDEX – за Западни Балкан и Турску 2016, коју су издали ЕБРД, ОЕЦД и Европска комисија, наводи да је Србија земља која наставља да има активан и одлично развијен приступ сектору малих и средњих предузећа кроз разрађене механизме подршке у пословању.

Развијено законодавство у овој области, као и стални процес преиспитивања свих нових законских решења у контексту подршке сектору МСП, ставља Србију у сам врх земаља које овај сектор стављају у приоритете економског развоја земље.

Посебно се истиче напредак у процесу регистрације нових предузећа као и напредак електронских услуга државних и локалних органа власти.

Једино отворено питање за динамичнији раст овог сектора, који генерише око 2/3 запослености и око 34 одсто БДП-а Србије, према бројним анализама и анкетама, јесте недовољно развијен приступ финансирању, као и недовољно подстицаја за покретање сопственог предузећа које се може окарактерисати, упркос бројним светлим примерима, као „недостатак предузетничког духа“ својствен нашим људима.

Побољшање приступа финансирању за МСПП обухвата, међутим, поред побољшања квалитета понуде банкарског сектора за МСПП, и развој нових финансијских инструмената, као и унапређење способности МСПП за приступ различитим изворима финансирања (тзв. инвестициона спремност, енгл. *investment readiness*).

Поред ЕИБ-ових кредитних линија намењених повољним кредитима за МСП, у наредном периоду размотриће се и унапређење институционалног оквира за микрофинансирање.

У погледу подстицања предузетништва и стартапова, Влада Србије је покренула реализацију Програма „Година предузетништва“, у оквиру којег се спроводи низ паралелних активности с циљем подршке, али и јачања свести о могућностима започињања сопственог бизниса.

Током 2016. планирано је спровођење 33 програма финансијске и нефинансијске подршке МСПП укључујући и део бесповратних средстава. Програми подршке у оквиру „Године предузетништва“ представљају одговоре на кључне проблеме и потребе привреде, и то: (а) Подршка за започињање пословања младих и жена (старт-ап) са бесповратним средствима у износу од 50 одсто, (б) Подршка за започињање пословања (старт-ап) – куповина опреме, опремање простора, набавка репроматеријала кроз повољне кредите и бесповратна средства у износу од 30 одсто, (в) Подршка младим интернет фирмама кроз рад пословних инкубатора и повезивање с инвеститорима, (г) Запошљавање нових радника кроз подстицаје и повраћај дела пореза и доприноса, финансирање преквалификације и доквалификације, (д) Нове инвестиције у погоне и производну опрему кроз комбинацију повољних кредита и бесповратних средстава у износу од 20 одсто, (ђ) Подршка извозу кроз повољне кредите и гаранције АОФИ, суфинансирање наступа на сајмовима, пословно повезивање, (е) Подршка увођењу стандарда и унапређењу пословања кроз суфинансирање пословног саветовања и увођења стандарда, (ж) Подршка освајању нових производа кроз сарадњу са науком и нова улагања. Додатну област подршке предузетништву чини преко 400 програма који се спроводе посредством државних, међународних и невладиних организација, а усмерени су на развој и афирмацију предузетничког духа као посебног, дугорочно најважнијег циља „Године предузетништва 2016“.

Поред побројаних програма, у 2016. започиње спровођење Програма Европске уније *COSME*, којим би требало да се унапреди приступ МСПП изворима финансирања из угла њихове инвестиционе спремности.

Унапређење система финансијске подршке довешће до оснивања нових предузећа/предузетника, модернизације постојећих производних капацитета, унапређења производних процеса, побољшања квалитета производа и услуга, а то ће у крајњој инстанци повећати обим производње, извоза и запослености и унапредити конкурентност сектора МСПП.

Циљ нам је да до 2020. удео кредита МСПП у укупним кредитима у привреди повећамо са 18,9 на 30 одсто, да будемо у топ 60 земаља по *Global Competitive Index* (GCI) и да имамо укупно 350.000 МСПП са 850.000 запослених у том сектору.

Очекујемо да ће унапређење система финансијске подршке малим и средњим предузећима и предузетницима довести до оснивања нових предузећа и до појаве нових предузетника, модернизације постојећих производних капацитета, унапређења производних процеса, побољшања квалитета производа и услуга, а то ће у крајњој инстанци повећати обим производње, извоза и запослености и унапредити конкурентност овог веома важног сектора.

2.5. Истраживање и развој

Један веома важан национални ресурс, који не користимо довољно, јесте научна заједница у Србији. Упркос скромној финансијској подршци из државног буџета, мерено у светским размерама, и скоро непостојећем учешћу приватног сектора, српски научници већ дају натпросечан допринос светској науци. Утицај друштва, међутим није тако велики. Иновације које мењају наш живот у свим аспектима, од једноставних производа до друштвених иновација, радије увозимо него што препознајемо учинак наше научне заједнице.

Највећи од свих изазова јесте како подстаћи иновације и учинити истраживачки процес пропустљивим и у супротном смеру. **Врло добро знамо како да из новца створимо знање, али се још увек мучимо да из знања произведемо новац, што је неопходно за успех у 21. веку!**

У наредном периоду намеравамо да реформишемо читав систем науке у Србији како бисмо повећали укупне ресурсе које је сектор истраживања и развоја у стању да привуче, пре свега својом конкурентношћу, с једне стране, али и осигурали да за уложени новац производимо најбоље научне резултате, и то, где год је могуће, кроз неопходну спрегу између науке и привреде. За претходно нам је, поред унапређеног система финансирања научне делатности, потребан и јак систем за подршку иновацијама и технолошком трансферу.

Осим повећања улагања у науку, задатак ове Владе биће и да привуче већи број улагања из привреде у научну делатност који је у другим земљама неупоредиво већи.

2.6. Боља употреба државне имовине и ресурса – јавно-приватна партнерства

Србија има добар законодавни оквир за развој пројеката по моделу јавно-приватног партнерства (ЈПП). Добар пример је пројекат санације депоније Винча у Београду, вредан 300 милиона евра, који је, према релевантним међународним изворима, највећи пројекат ЈПП у области управљања отпадом у Европи.

С обзиром на текућу успешну реализацију наведеног пројекта, Влада ће изградити капацитете у Министарству финансија који ће бити у стању да разумеју, процењују и извештавају о фискалним импликацијама, ризицима и дугорочним нето користима од пројеката ЈПП (*stand-by* аранжман са ММФ-ом).

Највећи потенцијал за привлачење инвестиција кроз примену модела ЈПП лежи у следећим областима: развој бањског туризма, улагање у локалну комуналну делатност, као и улагање у рударство и геологију.

3. Пословно окружење, правна сигурност, јачање институција и ефикаснији јавни сектор

3.1. Унапређење услова за пословање, сузбијање сиве економије, реформа инспекцијског надзора

Поуздан, предвидив и јасан правни и административни оквир пословања, који обезбеђује правну сигурност и не поставља непотребне препреке пословању, од изузетног је значаја за привредни развој. Потребне су нам јаке институције, јавни сектор који олакшава, а не који отежава свакодневни живот пословних људи и грађана. Само у стабилном пословном окружењу можемо да рачунамо на стабилан прилив инвеститора и задржавање постојећих.

Поверење компанија да реинвестирају у нашој земљи најбољи је показатељ економске стабилности, развојне политике и правог политичког курса Владе Србије.

Добром резултату у погледу запошљавања у претходном периоду, осим поменутих инвестиција, кључно је допринело и усвајање неколико системских закона, који су пресудно утицали на то да Србија већ сада има бољи пословни амбијент, а пуни ефекти биће тек видљиви. Потврду да смо на правом путу добили смо и кроз унапређење рејтинга Србије за чак 32 места на листи Светске банке, која мери услове пословања у свету.

Реч је пре свега о Закону о раду, Закону о планирању и изградњи, Закону о инспекцијском надзору, Закону о озаконењу објеката и Закону о управном поступку, а усвојена су и нова решења у циљу подстицања домаћих и страних инвестиција, повећања запослености, смањења рада на црно и ефикасније примене закона.

У 2014. започета је реформа радног законодавства усвајањем Закона о изменама и допунама Закона о раду. Усвојена су нова решења у циљу подстицања домаћих и страних инвестиција, повећања запослености, смањења рада на црно и ефикасније примене Закона. Свеобухватном изменом прописа продужен је рок за заснивање радног односа на одређено време са 12 месеци на 24 месеца, уведен је нови флексибилни облик запошљавања – рад на даљину, прописано је да обрачун зараде и накнаде зараде које је послодавац дужан да исплати запосленом представља извршну исправу, измењен је концепт минималне зараде и уведен институт минималне цене рада, измењене су одредбе које се односе на обавезу исплате отпремнине у случају вишка запослених и увећање зараде по основу минулог рада, а у циљу уједначавања поступања инспектора утврђена су јасна овлашћења инспектора рада и радње које предузима у вршењу инспекцијског надзора и др.

У наредном периоду, у области радног законодавства, регулисаћемо рад агенција за привремено запошљавање као и обављање послова сезонског карактера. Законским регулисањем рада преко агенција за привремено запошљавање, оснивања и рада агенција, потребно је обезбедити одговарајућу заштиту и ниво права запослених, које агенције уступају послодавцу кориснику, у складу са међународним стандардима Међународне организације рада и прописима ЕУ. Увођењем система ваучера у поступак уговарања сезонских послова регулисаћемо сезонски рад. Унапређена ће бити и решења која се односе на организације запослених и послодаваца, чиме настављамо са усклађивањем регулативе у области радног права са директивама ЕУ

Изменама и допунама **Закон о планирању и изградњи**, уведен је обједињени поступак, који обухвата добијање локацијских услова, свих неопходних комуналних прикључака, техничких услова, грађевинских и употребних дозвола. У односу на претходно законско решење, сада је успостављена јединствена комуникација између потенцијалног инвеститора и надлежног органа, при чему је обавеза Републичког геодетског завода да комуницира са осталим државним органима и организацијама (успостављајући тиме једношлтерски систем). Битан део спроведене реформе јесте укидање накнаде за уређење грађевинског земљишта за производне објекте (укључујући и складишта), чиме се смањио трошак грађења. Овим законом решен је и проблем конверзије земљишта кроз транспарентнију и ефикаснију процедуру, утврђену овим законом.

Од 1. јануара 2016. успостављен је систем за електронско издавање дозвола на територији целе Србије, што ће додатно олакшати поступак и унапредити брзину прибављања грађевинских дозвола.

У 2015. усвојили смо нови Закон о инспекцијском надзору. Развијањем ефикасног и јединственог информационог система „е-Инспектор“, на којем ћемо радити у предстојећем периоду, омогућиће се ефикаснији и ефективнији рад свих инспекција, на бази циљане контроле од стране инспекција, што би требало да доведе до правилнијег рада привредних субјеката, сигурнијег пословног окружења услед боље примене прописа и мањег оптерећења савесних привредних субјеката непотребним и честим инспекцијама. Такође, ова реформа би требало да допринесе и смањењу сиве економије, повећању буџетског прилива од пореза и доприноса, као и расту формалне запослености. Овај закон ће регулисати стандарде и омогућити здружени рад свих инспектора који ће размењивати податке кроз јединствен информациони систем.

У складу са предвиђеним мерама у оквиру Програма за унапређење рејтинга на *Doing Business* листи Светске банке који је Влада усвојила у новембру 2015. и Националним програмом за сузбијање сиве економије, усвојеним децембра 2015, Влада ће и у наредном периоду радити на смањењу баријера за пословање, укључујући и увођење реда у област парафискалних намета доношењем Закона о накнадама, као и смањење царинских и нецаринских баријера и унапређење стања у области заштите поверилаца.

Жеља нам је да предвидивост пословања и великих компанија и малих и средњих предузећа и предузетника подигнемо на виши ниво и зато ћемо учинити да се услови пословања прикажу транспарентно у виду јавног регистра процедура и других административних захтева за привреду, који ће бити лако доступни и чиме ћемо привредницима уштедети и време и новац. С друге стране, нико неће моћи да уведе ниједан нови корак или трошак за привредне субјекте који утиче на њихово пословање а да то не буде евидентирано у регистру.

Такви регистри су у највећем броју земаља ЕУ употребљавани као један од кључних инструмената регулаторне реформе. Коначно, искуства великог броја земаља ЕУ показују да је регулаторна реформа један од најснажнијих мотора раста и развоја привреде, јер значајно унапређује конкурентност националних економија.

У претходне две године, у складу са реформском оријентацијом и захуктавањем процеса европских интеграција и у сарадњи са Светском банком, ММФ-ом и Европском комисијом, законодавна активност била је изузетно интензивна. У Србији се у 2014. као и у 2015. у просеку годишње доносило око 200 закона (како нових, тако измена и допуна) и још око 600 подзаконских аката. У таквим околностима, брига о квалитету регулаторног окружења или тзв. регулаторна реформа, представља неопходан елемент стручног залагања Владине администрације.

У оквиру регулаторне реформе, надлежни стручни органи државне управе ове године су покренули пројекат поједностављења процедура за пословање привреде, са основним циљем да се трошкови пословања, који укључују и трошак административних захтева и парафискалних намета, смање за 15 одсто у наредне три године.

У складу са усвојеним Националним програмом за сузбијање сиве економије, Влада ће, осим поменуте реформе Пореске управе, анализирати и ниво парафискалних намета уз доношење акта којим ће се укинути сви они намети за које анализом буде утврђено да су неоправдани.

Неопходне су и даље реформе у области пореског система како би нам се поправила позиција, као и смањење и укидање царинских и нецаринских баријера, као унапређење стања у области заштите поверилаца.

Увођењем електронских сервиса у оквиру Пореске управе, пореским обвезницима је омогућено да већи број процедура за припрему и плаћање пореза обаве електронским путем, чиме су смањени трошкови у испуњавању пореских обавеза и побољшана је наплата пореза. Пуна примена електронских сервиса за све облике пореза код привредних субјеката предвиђена је до 2017. године.

Поставили смо амбициозне циљеве за наредни период који ће бити мерљиви и упоредиви са резултатима у окружењу и ЕУ. Сви ти циљеви треба да допринесу успостављању снажне привреде Србије и таквом пословном окружењу које би било још погодније за инвестирање. У складу са свим предвиђеним мерама у оквиру Програма за унапређење рејтинга на *Doing Business* листи Светске банке, наш циљ је да Србија буде у првих 30 земаља.

3.2. Правосуђе

За добар пословни амбијент, али и за сигурност сваког грађанина, потребно је да Србија има ефикасан правосудни систем. Много тога учињено је у претходном периоду али нас много тога очекује што морамо да урадимо како би Србија имала бољи правосудни систем способан да брзо решава спорове и да се одлучно и брзо бори са корупцијом.

До сада је доста урађено на пољу реформи правосудних професија извршитеља, јавних бележника и посредника у решавању спорова – медијатора, у складу са Поглављем

23, а све у циљу унапређења ефикасности, делотворности и квалитета правосудног система, као и унапређења стручности и одговорности.

Нови Закон о извршењу и обезбеђењу усвојен је 18. децембра 2015, а ступио је на снагу 1. јула ове године. За месец дана примене закона број старих извршних предмета је смањен за око 600.000.

Претходна година је обележена и преокретом у приступу при вршењу надзора над радом извршитеља. Осам дисциплинских поступака је покренуто на предлог Министарства правде, док је осталих шеснаест покренуто на предлог Коморе извршитеља. Дисциплинска комисија за спровођење дисциплинског поступка против извршитеља прве мериторне одлуке против извршитеља донела је у 2015. години.

У области правосуђа, у предстојећем периоду предузимаће се системске мере како би се судови растеретили и у што краћем року завршавали поступке, пре свега кроз пренос несудеће материје носиоцима јавног овлашћења (јавни бележници и извршитељи), унапређење система алтернативног решавања судских спорова и обезбеђивањем адекватних инфраструктурних услова.

Уз сет правосудних закона који су донети истог дана када и Закон о извршењу и обезбеђењу треба споменути и Закон о изменама и допунама Закона о судским таксама, који рационализује таксе у извршном поступку, прилагођава случају када је јавни извршитељ одређен да спроводи извршење, те умногоме смањује трошкове извршног поступка. Даље, изменама Правилника о тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад извршитеља, које су ступиле на снагу 30. јануара 2016, смањени су износи накнаде која припада извршитељу за најниже износе потраживања, као и за поједине трошкове извршитеља.

Успостављање нотаријата у Републици Србији знатно доприноси правној сигурности, што се заједно са горенаведеним реформисаним системом извршења и обезбеђења одражава на успостављање повољног инвестиционог амбијента у нашој земљи. Данас јавнобележничку делатност обавља 145 јавних бележника.

Од 1. јануара 2015. започела је примена новог Закона о посредовању у решавању спорова. Медијација, као алтернативни начин решавања спора, без покретања судског поступка по слову новог закона сада поседује извршни наслов, споразум којим се спор решава неупоредиво је лакше спровести у стварност, а у поређењу са редовним трошковима судског поступка, у зависности од вредности спора јефтинија је од 35 до 60 одсто.

Најзначајнији задатак у предстојећем периоду биће координација преко педесет институција које су надлежне за спровођење Акционог плана за Поглавље 23, као најсложенијег и најзахтевнијег преговарачког поглавља, које обухвата реформу правосуђа, борбу против корупције и заштиту основних људских права. Континуирано ћемо пратити спровођење Акционог плана за Поглавље 23 и радити на отклањању евентуално уочених проблема.

Министарство правде ће у наредном периоду темељно размотрити могућност увођења једног апелационог суда, јединственог за територију целе Републике, уместо до сада четири апелациона суда у Београду, Нишу, Крагујевцу и Новом Саду. Неуједначена судска пракса у условима постојања четири апелациона суда наметнула је потребу разматрања овог питања. Увођење једног апелационог суда подразумева и увођење једног апелационог тужилаштва, уместо четири, како је то сада предвиђено Законом о

седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштва. Осим неуједначене судске праксе и потреба рационализације државних органа оправдава разматрање наведених измена. Такође, у будућем периоду ће се размотрити и увођење двостепености у материји управних спорова, с обзиром на превелику оптерећеност Управног суда, као и дужину трајања поступка у управним споровима.

План за правосуђе у наредне четири године:

- донети нови закон о вештацима – у *првој години мандата*
- донети закон о бесплатној правној помоћи – у *првој години мандата*, и успоставити одржив систем бесплатне правне помоћи
- донети закон о сузбијању насиља у породици – у *првој години мандата*
- донети закон о тумачима и преводиоцима
- реформисати правосудни испит и донети нови закон о правосудном испиту
- донети нови закон о заштити података о личности
- донети закон о службеницима у правосудним органима
- размотрити увођење једног апелационог суда и једног апелационог јавног тужилаштва за територију целе државе
- размотрити реформу управног спора у смислу увођења двостепености што подразумева оснивање четири првостепена управна суда и управног апелационог суда
- успоставити све регистре у електронском облику – у *првој години мандата*
- наставити спровођење Јединственог програма за решавање старих предмета чији је циљ да до краја 2018. буде решено 80 одсто старих предмета
- наставити растерећење судова од несудећих послова јачањем правосудних професија јавних извршитеља и јавних бележника
- увести систем електронске доставе – у првој фази у привредним судовима, а потом и у судовима опште надлежности
- увести електронску судску огласну таблу јавно доступну путем интернета, а у циљу лакшег информисања грађана, веће транспарентности и лакшег спровођења процесних радњи

3.3. Реформа администрације / Већа одговорност управе / Паметнија управа

У претходне три и по године државну управу смо смањили за више од 13 одсто и мада има још простора за уштеде, сада пре свега морамо да се фокусирамо на бољу организацију посла и бољу структуру запослених.

Посао државе могу да унапреде само дисциплиновани и мотивисани службеници-професионалци. Посао у држави још увек је привилегија, а пуном применом Закона о управном поступку кроз годину дана посао у држави постаће и много већа одговорност. До тада ћемо обезбедити да сваки запослени то разуме и појачати механизме управљања људским ресурсима и контроле како би свако у пуној мери и преузео ту одговорност.

Већ припремамо и мере којима ћемо унапредити квалитет и мотивисаност запослених, задржавати оне најквалитетније и у које смо највише уложили. Добри чиновници, а њих има много и они марљиво раде, морају доћи до изражаја и поставити стандарде дисциплине, професионалности и љубазности у раду за све.

Али провера знања и оцењивање рада нису довољни. Знање и вештине се морају и градити, тако да ћемо сходно повећању буџетских средстава повећавати и улагања у стручно усавршавање запослених, које је данас симболично. Уз подршку европских фондова и њихово знање и искуство, до средине мандата ове владе успоставићемо и Академију за јавну управу а затим градити њен капацитет да припрема и обучава кадрова за модерну, европску Србију.

Да бисмо имали фискално одговорне јединице локалне самоуправе, способне да привлаче инвестиције и обезбеђују свој друштвено-економски развој, размотрићемо такву расподелу надлежности и одговорности између републике и локала, и то ће бити на јасан начин дефинисано.

Данас, привреда и грађани Србије, било шта да раде, као тегове око ногу вуку застарело и сувишно администрирање. Обавезујем се да до краја мандата ове владе те тегове отклоним. Сваки грађанин моћи ће да реши свој предмет у разумном року, или бар да добије одговор зашто нешто није могуће, и то без „интервенција“ и без мучног и скупог обијања шалтерских прагова. Што је најважније, једнако ће бити услужен свако, без обзира на то „чији је“, политички, етнички, или да ли има „везу“.

Већ смо почели да радимо на томе. Нови Закон о општем управном поступку (ЗОУП), усвојен прошлог фебруара, поставља правни основ за ефикасну и услужну управу, са нагласком на принцип партнерства са грађанима и привредницима.

Од јуна ове године, управа је у обавези да ради уместо грађана и привреде у међусобној размени података које има о њима у својим евиденцијама, тј. нема више права да захтева од грађана да на једном шалтеру набављају уверења која потом носе на други шалтер – и још им то наплаћује! За годину дана, такво „шетање“ неће бити више ни потребно у највећем броју случајева, јер ће електронска размена података заменити издавање око 10 милиона папира годишње.

Ипак, измена прописа није довољна, читава Влада мораће озбиљно да засуче рукаве и произведе промену која ће донети нов квалитет за будућност.

3.4. Реформа великих државних система и завршетак приватизације /како би се растеретило тржиште од уплива државе, омогућило финансијски одрживо пословање без оптерећења за буџет и обезбедила квалитетнија услуга грађанима/ Железнице, Србијас, ЕПС, РТБ Бор, Ресавица, Аеродром и Телеком, ЕР Србија (позитивна реформа једног великог државног система)

Зарад боље тржишне утакмице, али и рационалног располагања државним средствима настављамо са повлачењем државе из делова привреде која нису стратешки ресурс. У претходне две године кренули смо у реорганизацију и финансијско реструктурирање три највећа јавна инфраструктурна система – ЕПС, „Србијас“ и „Железнице“.

У претходном мандату, Влади Србије је припао задатак да заврши процес приватизације за који ниједна влада није имала храбрости током претходних 15 година. Транзиција, прелазак из колективистичког у тржишни вид привреде, започео је пре

двадесетак година у земљама „Нове Европе“, али и у Србији. У другим земљама је завршен пре 20 година, док у Србији овај процес још траје.

Приликом усвајања новог Закона о приватизацији у августу 2014. укупно 526 предузећа са око 92.000 запослених налазило се у овом поступку. Од наведених, 161 предузеће се налазило у поступку реструктурирања, што их је штитило од принудне наплате од стране поверилаца.

У последње две године продато је 41 предузеће, а над 264 предузећа су покренути стечајни поступци или је у процесу отварање стечајних поступака. Поступци приватизације су обустављени код 105 предузећа (фирме са Косова и Метохије, 7 бања, ветеринарске станице чији се капитал преноси на управу локалним самоуправама, водопривредна предузећа која су подржављена или је у току подржављење).

Унапред припремљени план реорганизације (УППР) усвојен је и почела је његова реализација код 32 предузећа. За две године је објављен 101 јавни позив за продају предузећа, док је у периоду од 2011. до 2014. обављена свега једна тендерска продаја и три аукцијске – „Инекс Златна обала“ са три имовинске целине, а није објављен ниједан додатни јавни позив.

За 17 стратешких предузећа предузете су све мере у циљу њиховог даљег функционисања и након истека овог рока. За „Галенику“ је објављен јавни позив за избор стратешког партнера.

Код осталих, држава је пружила своју активну подршку кроз преговоре са повериоцима, отпис и конверзију дуговања и издвајање средстава за спровођење социјалног програма.

Уговор о продаји Железаре Смедерево кинеској компанији „Хестил“ за 46 милиона евра потписан је ове године, али много важније од продајне цене јесте план инвестиција „Хестила“ у Железару. Циљ инвестиција је модернизација, побољшање ефикасности, проширење производног програма и унапређење еколошког окружења. Планирана је инвестиција у галванизацију (поцинковање) за потребе грађевинске и аутомобилске индустрије. „Хестил“ планира да омогући професионално усавршавање и обуку, укључујући и слање у друге земље, као и додатно усавршавање.

У циљу реформе јавних предузећа предвиђено је реструктурирање великих система у сектору саобраћаја и енергетике који ће довести до њиховог усмеравања ка тржишним принципима функционисања, и то: ЈП ЕПС, ЈП „Србијагас“ и „Железнице Србије“ а. д.

У оквиру аранжмана са Међународним монетарним фондом Србија се обавезала за увођење принципа „чврстог буџетског ограничења“ у пословање ових предузећа. На предлог ресорних министарстава Влада је усвојила програме корпоративног реструктурирања ових великих система у циљу унапређења њихове организационе структуре и система управљања, као и смањења негативног утицаја на јавне финансије и остатак привреде.

Компанија „Железнице Србије“ а. д. подељена је у 2015. на четири железничка предузећа; потребан број запослених у железничким предузећима идентификован је у сарадњи са Светском банком и другим међународним финансијским институцијама и у току су преговори са синдикатима о социјалном програму за вишак запослених, изворима средстава за финансирање социјалног програма и периоду у којем би та средства могла да буду на располагању.

У погледу реструктурирања ЈП ЕПС, усвојен је Програм реорганизације ЈП Електропривреда Србије и План финансијске консолидације.

У погледу реструктурирања ЈП Србијагас, усвојене су Полазне основе за реструктурирање ЈП „Србијагас“ у децембру 2014. и успостављена је нова организациона структура која укључује постојање зависних привредних друштава за транспорт, односно дистрибуцију природног гаса, а у току је припрема свеобухватног плана финансијске консолидације, уз консултације са Светском банком, с циљем дефинисања мера које су потребне за постизање дугорочније финансијске одрживости и конкурентности ЈП „Србијагас“.

У претходном периоду спровели смо строгу контролу реализације годишњих програма пословања јавних предузећа ради анализе резултата, што је довело до превазилажења великог броја проблема и дало резултат да су јавна предузећа прошлу годину завршила с нето добитком од 8,31 милијарде динара, што је посебно значајно имајући у виду да су само годину дана раније била у минусу чак 44 милијарде динара. То наравно повећава и износ уплате добити у буџет Републике Србије.

„Ер Србија“ показује како нешто што је некада било доведено до банкрота и готово спремно за затварање може да се претвори у економски успешну причу, уз право партнерство и адекватно лидерство. Економски успех „Ер Србије“ је извор радних места за наше људе. Ова компанија данас запошљава 2.500 људи.

„Ер Србија“ је данас компанија која бележи константан раст броја путника (2015: 2,5 милиона путника – 11 одсто више него 2014), компанија која је обновила флоту, која бележи профит (2015. завршила са 3,9 милиона евра профита, што је 44 одсто више него у 2014). Авиони ове компаније данас лете из Србије на 44 путничке и карго дестинације.

Након две и по деценије национални авио-превозник поново лети, пет пута недељно, ка једном од највећих аеродрома на свету – у Њујорку. Оно што је најбитније јесте то да је „Ер Србија“ због почетка обављања саобраћаја ка САД запослила око 120 чланова кабинске посаде, као и око 30 пилота.

Једна од стратешки важних компанија у држави је Телеком. Будућност компаније видимо кроз развој у сарадњи са стратешким партнером.

У погледу увођења корпоративног управљања у јавним предузећима, у фебруару 2016, донет је нови Закон о јавним предузећима, са циљем професионализовања рада и повећања ефикасности управљања, како на републичком, тако и на локалном нивоу. Одредбама овог закона прецизирају се неопходни услови за избор чланова надзорног одбора и поступак избора директора, у циљу њихове даље професионализације, а ради повећања персоналне и колективне одговорности.

4. Инвестицијама до снажне пољопривреде и одрживог села

4.1. Пољопривреда и рурални развој – фокус на средња газдинства да постану конкурентна и извозе, унапређење технологије, примена стандарда код производа за извоз, маркетинг

Имајући у виду значај пољопривреде за националну економију у којој учествује са 10% у БДП-у, 21% у извозу и 20% у радној снази, успешан одговор овим изазовима је императив. Таквог одговора није било у правој мери до данас.

Да бисмо постигли одржив развој у пољопривреди, већ сада морамо гледати у будућност. Новим и одлучним реформским мерама, буџетском подршком, снажном економском политиком и трговином покренућемо пољопривреду и активирати потенцијале да хранимо свет.

Ми можемо бити равноправни актери у глобалној тржишној утакмици ако будемо имали бољу стратегију, ако будемо играли као тим и ако будемо бржи и одлучнији у реализацији наших циљева од других.

Нова политика биће реална и флексибилна, фокусирана на ефикаснију расподелу пољопривредног буџета и охрабривању свих учесника у пољопривредном сектору да инвестирају, тако што ће обезбедити бесповратна средства у висини и до 60% од вредности укупне инвестиције.

Младе пољопривреднике и подручја мање погодна за пољопривредну производњу држава ће подржати већим процентом бесповратних средстава. Млади пољопривредници ће бити у прилици да испуне снове својих очева и замене трактор и прикључне машине старе преко 20 година, новим које ће држава субвенционисати. Бесповратним средствима ћемо изградити хиљаде „малих фабрика“ на селу.

Подржаћемо улагања у:

- изградњу нових и модернизацију постојећих објеката за држање животиња на фармама
- складиштење, хлађење, чишћење, сушење, замрзавање, класирање и паковање производа
- заштићене просторе за производњу садног материјала, воћа, поврћа, лековитог биља и цвећа
- подизање нових вишегодишњих засада и винограда
- куповину нових пољопривредних возила, механизације и опреме
- побољшање постојећих, као и изградњу и опремање нових система за наводњавање

То је политика за коју се залажемо, политика којом ће се пољопривредницима и њиховим породицама дати прилика да живе достојанствено, од свог рада, а не од милостиње.

У сарадњи са водећим међународним финансијским институцијама, попут Светске банке, Европске банке за развој, Европске инвестиционе банке или Немачке развојне

банке, Влада ће инвестиције у пољопривреди подржати развојем адекватних финансијских инструмената и повољних кредита како би се пољопривредницима и прерађивачима помогло да улажу у своју производњу ради веће конкурентности и спровођењу структурних прилагођавања.

Влада Републике Србије ће посебно водити рачуна да инвестициони циклус буде стимулативан и ефикасан, ослобођен сувишних бирократских процедура које ограничавају и успоравају реализацију инвестиција у пољопривреди.

Нова опрема и механизација на фармама, системи за наводњавање, пластеници, хладњаче, складишта, силоси, модернизација и проширење капацитета прехранбене индустрије ће увећати вредност српске пољопривреде и извоза и тиме донети нове перспективе развоју села и стварању одрживих комерцијалних газдинстава.

Развој тржишта пољопривредног земљишта је неопходан услов како би се ресурси користили на најефикаснији начин и да би се омогућило инвестирање у развој пољопривредне производње.

Изменама и допунама Закона о пољопривредном земљишту и усвајањем Уредбе о дугорочном закупу државног пољопривредног земљишта по основу инвестиција, Влада Републике Србије одлучно наставља са кључним реформама у пољопривреди.

Тиме је онемогућено да појединачни интереси буду изнад интереса грађана и државе, а малим инвеститорима дате једнаке шансе да закупе државно пољопривредно земљиште на основу квалитета инвестиционог плана.

Оријентација ка додатој вредности пољопривредних производа, заштита географског порекла и брендирање, подршка органској и интегралној производњи биће смернице нове пољопривредне политике

Циљ ових мера Владе Републике Србије је да се се укину непотребне процедуре, усагласе стандарди безбедности хране са трговинским партнерима и прошири понуда српских производа на страним тржиштима.

Влада ће наставити преговоре о ЕУ интеграцијама, уважавањем основних принципа европске пољопривредне политике и посебно водећи рачуна о интересима наших пољопривредника и прехранбене индустрије.

До септембра 2017. године, Влада ће решити питање продаје пољопривредног земљишта странцима. Влада ће националне интересе заступати у складу са најбољим принципима које је Европска Унија усагласила са новим државама чланицама, попут Мађарске и Пољске, којима је одобрено 7, односно 12 година да одржавају постојеће националне одредбе које ограничавају продају пољопривредног земљишта странцима.

У складу са европским стандардима, Влада Републике Србије ће редефинисати улогу Републичке дирекције за робне резерве, омогућавајући јој да још ефикасније штити пољопривредне произвођаче и обезбеди стабилност од тржишних поремећаја.

5. Повезивање са другим тржиштима у региону и свету, регионално чвориште за услуге

5.1. Саобраћајна инфраструктура

Када смо у претходном мандату преузели инфраструктурне пројекте, затекли смо само проблеме: лоше планирање, лоше управљање пројектима, нерешене имовинскоправне односе, пенале за неповучене кредите, кашњења...

Почели смо предано да решавамо сваки од ових проблема и да, на дневној основи, пратимо напредак.

Инвеститори пажљиво анализирају трасу ових коридора, прате напредак и већ сада „меркају“ локације за будуће инвестиције. Радна снага жељна посла и мањи трошкови пословања – то је оно што опредељује највеће компаније где ће инвестирати. У томе ћемо им помоћи и ми.

Улагање у инфраструктуру није трошак него инвестиција за будућност. Анализе показују да капитални издаци имају око три пута већи позитивни ефекат на привредну активност у Србији у односу на текуће расходе, док је истовремено допринос повећању јавног дуга далеко мањи (ниже каматне стопе, дужи грејс периоди и дужи период отплате зајмова). Управо због тога повећавамо улагања у инфраструктуру. У 2015. смо повећали улагања у капиталне пројекте на 2,9 одсто БДП-а, а у наредном периоду планирамо још више да повећамо ту врсту потрошње и још више подстакнемо раст БДП-а.

У наредне четири године не само да ћемо завршити пројекте које смо започели, већ ћемо улагати у изградњу нових путева и ауто-путева и унапредићемо стање наше железничке инфраструктуре.

Док су сви остали сумњали, ми смо радили. Да вас подсетим: у протекле две године смо изградили 84 километра ауто-путева, што је више него у последњих 30 година. У многим стварима каснимо за европским просеком, али у градњи путева он је већи од европског.

Ауто-пут између Љига и Прељине дужине 40,3 километра, на Коридору XI, биће отворен за саобраћај до краја ове године. У овој години настављамо истим темпом. Убрзаћемо изградњу Коридора X, на оба крака, и ка Македонији и ка Бугарској.

До краја године имаћемо додатних 37,6 километара ауто-пута на Коридору X. То обухвата следеће деонице на правцу ка Бугарској (Е-80):

- Просек–Банцарево
- тунел Банцарево
- Чифлик–Станичење
- паралелни пут Бела Паланка – Пирот Запад и
- Пирот Исток – Димитровград

Укључујући већ завршену деоницу Грабовница–Грделица на Јужном краку Коридора X, свеукупно ћемо имати додатна 84 километра нових ауто-путева само у 2016. години.

До средине 2018. изградимо још 106 километара ауто-пута на Коридору X, чиме ће комплетни правци ка Македонији и Бугарској бити пуштени у саобраћај. То је достигнуће које је без преседана у новијој историји Србије.

Закључили смо уговор и ускоро почињемо са радовима на деоници Сурчин–Обреновац, дугој 17,6 километара.

До краја 2017. завршићемо 50,2 километра ауто-пута од Обреновца до Уба и од Лајковца до Љига на Коридору XI. Такође, на истом путном правцу ћемо наћи начин да финансирамо изградњу деонице Прељина–Пожега, дужине 31 километар.

Планирамо да изградњом преосталих 20,5 километара ауто-пута од Остружничког моста до петље Бубањ поток комплетирамо сектор Б обилазнице око Београда, али и да наставимо са радовима све до Винче и Панчева, чиме ће се реализација овог дугоочекиваног пројекта привести крају.

Завршетком стратешке мреже ауто-путева стећи ћемо конкурентску предност у овом делу Европе. То ће нам, такође, омогућити да пружимо подршку малим и средњим предузећима, а власници малих фирми у руралним деловима земље имаће прилику да своје производе пласирају широм света.

Да би се додатно привукла директна страна улагања у наредном периоду и побољшао приступ кључним градовима као што су Крушевац, Краљево, Куршумлија, Прокупље, Панчево, Вршац, планирамо да наставимо рад на пројектној документацији и да, уколико обезбедимо повољна средства за финансирање, започнемо са изградњом:

- Ауто-пута Ниш–Мердаре (77 километара) – пројекат који ће допринети томе да Србија постане регионални лидер у саобраћајној инфраструктури. Циљ нам је да започнемо са изградњом прве фазе овог пројекта од Ниша до Плочника (40 километара) у 2018. години.
- Ауто-пута Појате–Прељина (Моравски коридор, дужине 111 километара). Овај стратешки ауто-пут би повезивао коридоре X и XI и био би важна веза између градова у срцу Србије.

Завршићемо изградњу моста преко Дрине од Љубовије до Братунца. Овај пројекат, започет у октобру 2015, биће са свим приступним путевима завршен до новембра 2017. године. Такође, Жежељев мост у Новом Саду биће отворен за саобраћај у првој половини наредне године.

Осим изградње нових ауто-путева у току је и пројекат обнове дела путне мреже и унапређења безбедности у саобраћају. Потреба за рехабилитацијом мреже проистиче из чињенице да је током протекле две деценије одржавање наших путева у великој мери било занемарено, те смо принуђени да надокнадимо овај акумулирани заостатак. Ова важна иницијатива, укупне вредности од око 49,2 милијарде динара (око 400 милиона евра) омогућиће нам да рехабилитујемо 158 километара путева до лета ове године, а до јесени да започнемо радове на додатних 67 километара. Током 2017. и 2018. интензивираћемо радове на рехабилитацији, тако да ће до 2019. бити обновљено укупно

1.100 километара путева, при чему ће се број саобраћајних незгода знатно умањити као последица овакве интервенције.

Побољшање стања путева у Србији само је део нашег плана за даљи развој инфраструктурне мреже. Повезаност Србије са остатком света такође ће почивати и на текућем побољшању и ширењу наше железничке мреже, а тржиште за коришћење железничке инфраструктуре смо отворили за све домаће и стране превознике.

У наредне четири године уложићемо значајна средства у железничку инфраструктуру. Рехабилитоваћемо, модернизовати и изградити укупно 874 километра пруга. У 2015. наша железничка мрежа превезла је 17 милиона путника и 12 милиона тона терета. Када будемо модернизовали пруге и завршили програм реформи, очекујемо пораст од 30 одсто у железничком саобраћају.

Да бисмо повећали конкурентност, уложићемо 115,7 милијарди динара (941 милион евра) у модернизацију пруга и шинских возила. То ће обухватити 27 нових возова на дизел гориво, 7 мултисистемских локомотива и ремонт 23 електричне локомотиве. Такође ћемо ремонтovati 400 теретних вагона.

Ове године крећемо са изградњом пруге Београд–Будимпешта, радовима на деоници Стара Пазова – Нови Сад, која ће се финансирати из руског зајма. Први пут у историји, Србија ће постати део европске мреже брзих пруга, са двоструким колосеком, на којима ће се достигати брзина до 200 km/h.

На осталим правцима реконструисаћемо неке од кључних железничких линија, којима је модернизација преко потребна. Пруга Београд–Бар: већ смо започели са реконструкцијом деонице Ресник–Ваљево (77 километара), након чега крећемо са реконструкцијом преосталог дела – од Ваљева до Врбнице на граници са Црном Гором.

У плану су и реконструкција деонице Сталаћ–Ђунис на линији Београд–Ниш, и модернизација пруге Ниш–Димитровград у оквиру које је планирана изградња железничке обилазнице око Ниша. Што се тиче пруге Ниш–Прешево, у току су радови на рехабилитацији три деонице (Руске Железнице / руски зајам). Наставићемо са другом фазом реконструкције железничке станице Београд – Центар (Прокоп).

Такође ћемо саградити интегрисани железнички контролни центар, који ће побољшати ефикасност саобраћаја и побољшати енергетску ефикасност и свеукупну безбедност.

Изградња првог интермодалног терминала у Батајници, крајем 2018, као дела логистичког центра у Београду, јесте пројекат чији је циљ допринос дугорочном одрживом развоју логистичке инфраструктуре у Србији који ће омогућити интеграцију свих транспортних сектора, повећану мобилност терета, повећање атрактивности и конкурентности Србије као земље транзита уз смањење трошкова транспорта робе и утицаја тешких теретних возила на животну средину.

Са ефикасним интермодалним транспортним системом Република Србија ће постати поуздан и признат партнер у европском логистичком систему. Ово би требало да стимулише даље дугорочно инвестирање у циљу успостављања одрживе интермодалне платформе за будућност.

Спровешћемо и неопходне реформе у циљу унапређења оперативних капацитета новоформираних железничких предузећа и „Путева Србије“, обезбеђујући већу профитабилност као и бољу услугу путницима и ефикасност у пословању.

Услед знатног повећања авио-саобраћаја током претходне две године и уочене потребе за даљом експанзијом постојећих капацитета на Аеродрому „Никола Тесла“, Влада Републике Србије жели да истражи могућност учешћа приватног сектора у реализацији инфраструктурних пројеката на аеродрому.

Циљ Владе Републике Србије јесте да се српско авио-тржиште унапреди у складу са најбољом међународном праксом, развијајући Београд као један од кључних регионалних центара ваздушног саобраћаја, унапређујући повезаност Србије са међународним тржиштем и убрзавајући економски развој Србије и вредност коју добијају за новац српски порески обвезници.

С тим у вези, ангажовани су стручни консултанци за процену могућности примене различитих модела (продаја акција, ЈПП или концесија) којима ће се омогућити стратешки развој аеродрома. До средине 2017. Влада Републике Србије ће настојати да уведе приватног партнера на Аеродром „Никола Тесла“, који би ушао у дугорочни уговорни аранжман на бази учинка, где би приватни партнер, у складу са дугорочном стратегијом развоја, био одговоран за пројектовање, финансирање, проширење капацитета, управљање и одржавање аеродрома. Циљ је да се унапреди наше авио-тржиште у складу са најбољом праксом, као и промоција Београда у главни саобраћајни чвор региона, повећање и унапређење повезаности Србије са међународним тржиштем и убрзање економског развоја.

План за аеродром у Нишу јесте да се опреми ILS CAT III системом за слетање у условима смањене видљивости, да се прошири платформа путничког терминала и изгради нов торањ, а за Аеродром „Морава“ предвиђена је реконструкција (продужење и проширење) писте, опремање писте системом светлосног обележавања, уређајем за слетање у условима смањене видљивости и изградња такси-стазе за везу писте са путничким терминалом.

По реализацији поменутих инфраструктурних пројеката, оствариће се сви предуслови да од Београда изградимо модерну метрополу и регионални центар за разне врсте услуга, као и својеврсну препознатљиву туристичку дестинацију.

Основни циљ развоја речних лука огледа се у модернизацији ових саобраћајних чворишта, како би укупни саобраћајни систем Републике Србије учинили компетитивнијим него што је то данас.

Овај циљ ћемо постићи најпре отварањем тржишта лучких услуга за нове, европске, светске и домаће лучке оператере.

Нови законски оквир који смо поставили у 2015. већ даје резултате. Преговарамо са неколико највећих светских лучких оператера око преузимања лучког оператерства у Луци Нови Сад, по систему јавно-приватног партнерства. Интересовање кинеских партнера за нову Луку у Београду је несумњиво, и ако постигнемо споразум око финансирања овог изузетно важног пројекта, омогућићемо једну од највећих инвестиција у области водног саобраћаја у историји. Исто важи и за Луку Смедерево чије капацитете треба подићи тако да прате уобразни развој који смо омогућили Железари у Смедереву.

Систем који смо поставили омогућиће реинвестирање средстава која се остварују кроз наплату лучких и концесионих накнада у модернизацију и изградњу нове лучке инфраструктуре. На овај начин дефинисали смо лучки систем који је компатибилан системима који постоје у свим развијеним земљама и који ће нам омогућити лакше приступне преговоре у оквиру Поглавља 14 – Транспортна политика.

5.2. Телекомуникациона инфраструктура

Комуникациону инфраструктуру у Републици Србији, коју чине електронско комуникациони ресурси (технолошки, организациони и пословни, у јавном или приватном власништву) путем којих се омогућавају електронске комуникационе услуге за грађане, привреду и јавни сектор, потребно је системски уредити – како регулаторни оквир, тако и област инвестиција како би Србија могла да достигне земље ЕУ у брзинама протока интернета. С обзиром на то да се сматра да ће инвестиције у сектор електронских комуникација бити један од најзначајнијих подстицаја раста БДП-а, смањења стопе незапослености и модернизације друштва.

Дигитална агенда за Европу предвиђа да до краја 2020. године 100 одсто популације ЕУ има широкопојасни приступ, са брзинама већим од 30 Мбит/с, односно да 50 одсто популације има приступ до врло брзих широкопојасних прикључака (са брзинама већим од 100 Мбит/с). У 2015. години 78 одсто свих домаћинстава у ЕУ-28 имало је широкопојасни приступ интернету (према Еуростату), а у Србији свега 56 одсто домаћинстава (извор РЗС). До 2020. Србија треба да достигне и изједначи се са нивоом ЕУ према приступу широкопојасном интернету како је дефинисано у Дигиталној агенди за Републику Србију, коју чине Стратегија развоја информационог друштва у Републици Србији до 2020. године и Стратегија развоја електронских комуникација у Републици Србији 2010–2020. године.

У Србији постоје изграђене мреже оптичких система које нису довољно искоришћене, па је неопходно обезбедити услове за њихово стављање у функцију. Тренутно је неискоришћена мрежа оптичких каблова са 80 чворова која је изграђена на мрежи далеководна укупне дужине 6.000 км. Ова мрежа представља окосницу за формирање националне широкопојасне мреже. Преко постојећих чворова могуће је повезати државне и локалне институције. Осим управних органа, и установе образовања, науке и културе знатно заостају за развијеним земљама у погледу ИКТ инфраструктурне опремљености.

Не постоји стандардизована комуникациона инфраструктура која би обезбедила брзо, поуздано и сигурно повезивање на интернет свих корисника у оквиру установа. Академска мрежа Републике Србије (АМРЕС) са разгранатом оптичком инфраструктуром у преко 50 градова у Србији и успостављеним међународним оптичким линковима јесте институција са изграђеним стручним и технолошким капацитетом која може бити стожер даљег развоја ИКТ у образовању. На мрежу АМРЕС тренутно су повезане само високошколске установе. У наредном периоду треба створити услове за повезивање

основних и средњих школа, објеката студентског стандарда, музеја, библиотека, архива и других установа на ову мрежу.

Закон о широкопојасном приступу налази се у фази припреме, а усвајање се очекује у четвртом кварталу 2016. године. У току је израда акционог плана за консолидацију комуникационе инфраструктуре у власништву јавног сектора. Покренут је пројекат, финансиран донацијом ЕБРД-а, са циљем прецизирања могућих модела подстицаја подршке развоју широкопојасне комуникационе инфраструктуре, укључујући студије исплативости инвестиција.

У 2016. је предвиђено повезивање установа образовања и културе на Академску мрежу Републике Србије, као и припрема плана за успостављање јединствене националне телекомуникационе мреже (ЈНТМ). Изградња приступних широкопојасних мрежа у општинама широм земље започеће у последњем кварталу 2016. и трајаће две године. Оперативно успостављање ЈНТМ предвиђено је почетком 2017. године.

Позитивни ефекти на друштво су вишеструки, а односе се на бољу комуникациону повезаност на целој територији земље, стварање могућности за развој и масовно коришћење напредних услуга у области електронског пословања.

5.3. Туризам / ИТ / Спорт / Културни центар за српску, словенску, балканску традицију

Туризам

У последњих неколико година већ смо много тога урадили на промовисању Србије као туристичке дестинације и постигли одличне резултате. Данас у овом сектору ради 32.000 људи, а индиректно генерише још 48.000 радних места за наше грађане.

Од 2012. године до данас број долазака страних туриста повећан је за 40 одсто. У првих шест месеци ове године имали смо 1,3 милиона туриста који су дошли у Србију, што је пораст од 12,7 одсто у односу на исти период 2015. године. У том периоду имали смо 3,5 милиона ноћења, што је опет пораст од око 15 одсто у односу на првих шест месеци прошле године.

Од почетка године за ваучере за одмор у неком од туристичких места у Србији пријавило се око 38.000 грађана, а у 2015. их је користило нешто више од 14.000. Међу корисницима, највише је било пензионера, запослених с примањима нижим од 60.000 динара и незапослених. Ваучере су могли да користе у 224 туристичко-угоститељска објекта широм земље, док су најтраженије дестинације биле бање.

У 2015. години смо остварили рекордан девизни прилив од туризма, који је износио 945 милиона евра, а у односу на претходну годину, забележен је раст од 9,5 одсто.

Туризам је управо још једна могућност за отварање нових радних места која данас у Србији није довољно искоришћена. Србија има дивну климу, природне лепоте, богату историју и значајан туристички потенцијал, који је могуће значајније искористити, и ја ћу бити први који ће вам рећи да туризам нисмо у потпуности пласирали на најбољи могући начин и зато треба да гледамо у будућност и видимо како можемо да претворимо овај сектор у нешто што ствара још више посла за нашу земљу. Жеља нам је да, током наредне четири године, сваке године имамо годишњи раст страних посетилаца од више од 10 одсто.

Циљ нам је да достигнемо 9,6 милиона ноћења, а да допринос туристичке индустрије нашем БДП-у у 2020. години буде пет одсто, што је двоструко више него што то имамо данас. Најважније од свега јесте што ћемо тиме направити и додатних 20.000 радних места у овом сектору.

Током наредне четири године улагаћемо у постављање приоритета међу одабраним искуствима која се заснивају на ономе што Србију чини јединственом као одређиште.

Имајући у виду наше природне ресурсе, са смисленом стратегијом и паметном политиком, Србија у овом сегменту може да постане лидер у региону. Као прво, утврдићемо 20 кључних догађаја и дестинација који имају највећи потенцијал за развој у нашој туристичкој понуди и успоставити планове за управљање дестинацијом за сваки од њих. Затим ћемо промовисати та искуства како бисмо остварили доминантан положај на регионалном нивоу код одређених сегмената клијената.

Свака од ових одабраних дестинација биће представљена на свеобухватан начин, с плановима пута у којима су наведене активности, догађаји, места која треба видети и храна која се нуди на свакој дестинацији.

Већ имамо велике догађаје и фестивале, као што су фестивал ЕГЗИТ и Гуча, који годишње привлаче више од пола милиона туриста.

Најдуже, најшире и најлепше место докле Дунав досеже налази се у Србији. Дуж њега постоји седам тврђава, и свака има своју причу. Недавно смо отворили нов тунел и пут кроз Голубачку тврђаву, која је прелепа и биће права туристичка атракција када се комплетно заврши.

Ниједна друга земља кроз коју Дунав пролази не може да понуди онолико колико ми можемо, али морамо да створимо услове и да упознамо свет с нашим лепотама, како бисмо од свега тога имали користи.

Јасно је да имамо велики број подручја у којима смо јаки, а да их још нисмо у потпуности искористили, и то је нешто на шта ћемо се усредсредити у наредном периоду. Наша историјска уметност и културна сцена такође представљају значајну атракцију за посетиоце.

Током неколико протеклих година, Србија је почела да поставља темеље како би постала регионални лидер у сектору авио-саобраћаја и туризма.

Ипак, у светлу ових снажних резултата, и даље нам предстоји да превалимо дуг пут. Уместо да прослављамо успехе и препустимо се доколици, морамо да гледамо у будућност да бисмо видели како бисмо могли да сектор туризма претворимо у нешто што ће отворити још већи број радних места и дати економски допринос за нашу земљу.

ИТ - Нова „старт-ап“ радна места у сектору информационих технологија

Могућности су на све стране, а једна од њих су и нова „старт-ап“ радна места у сектору информационих технологија.

У склопу сектора малих и средњих предузећа, технологија и ИТ индустрија у Србији расту великом брзином. Тренутно постоји преко 2.200 ИТ компанија у Србији, које запошљавају више од 19.000 људи, а тај број расте скоро 10 одсто на годишњем нивоу.

Иако можда делује да је 19.000 радних места мало, ове фирме доприносе с преко 43 милијарде динара (350 милиона евра) годишње, када је реч о приходима које Србија остварује од извоза. Отприлике 50 одсто ових компанија су домаће, а друга половина се заснива на страним улагањима.

Вредност извоза у овој области има динамичан растући тренд, што може да буде главни потенцијал за запошљавање наших младих људи у тој перспективној индустрији.

Растуће индустрије у области науке и технологије имају двоструко већи број новоотворених погона него што ми имамо радника за тај посао.

Да бисмо то променили, у протекле две године, преко 6.500 младих прошло је обуку кроз специјализоване програме у ИТ и другим секторима. Ови програми су младе људе обучили вештинама које су им потребне не само да би попунили празнину на тржишту рада већ и да би добили добро плаћен посао у својој локалној заједници.

Навешћу као пример Зорану Лазаревић. Пошто је дипломирала на факултету у Нишу, Зорана Лазаревић је схватила да не може да нађе посао као наставник музике. Њен живот се, ипак, преокренуо, када је открила програм обуке из информационих и комуникационих технологија.

На овом шестомесечном програму, Зорана и неколико десетина других студената у Нишу и Новом Саду, стекли су напредне ИТ вештине. Премда је било тешко, нарочито услед недостатка искуства у ИТ сектору, Зорана је напорно радила и успела да заврши програм као један од најбољих учесника.

Убрзо је добила добро плаћен посао у локалној ИТ компанији, и потом освојила награду од 3,26 милиона динара (30.000 долара) за најбољу „старт-ап“ идеју на такмичењу у иностранству. Сада планира да покрене свој ИТ бизнис и има времена и новца да настави да се бави музиком.

Имамо и пример Младена Ђорђевића. Иако је стекао диплому инжењера ИТ, дуго није могао да пронађе посао.

Уписао се у Зрењанину на програм „Образовањем до посла“ и потом добио посао млађег програмера у локалној ИТ компанији. Уместо да оде из Зрењанина, остао је и помаже да се формира локално тржиште за програмирање.

Програми попут овог дају младим, амбициозним дипломцима вештине које фирме сада траже и данас најављујем обухватни програм Владе који ће помоћи нашим младим људима да добију што је могуће више добро плаћених послова у области технологије и ИТ. У наредним годинама ћемо увести информатику у градиво за основне школе, као што се то ради у 13 земаља ЕУ и у свим скандинавским земљама.

Да бисмо обезбедили ефикасну реформу наставног плана, уско ћемо сарађивати с Националним саветом за образовање и постарати се да наставни план у српским школама утре пут ка добро плаћеним радним местима за младе у ИТ сектору.

Постоји експанзија пилот-програма у којима специјализоване TVET (техничко дуално образовање) школе у Новом Саду имају четворогодишњи наставни план фокусиран на ИТ. Засада имамо мали број TVET школа, из којих излази 1.600 матураната годишње, а који могу да се запосле на добро плаћеним ИТ пословима. Радићемо на реформи TVET наставног плана, како бисмо обезбедили да се он фокусира на образовање ученика који могу да достигну да се запосле на најбоље плаћеним радним местима. Како бисмо одшколовали младе људе у Србији, способне да раде на најбоље плаћеним пословима, морамо да се постарамо да они који им преносе знање буду довољно плаћени.

Реформа наставног плана и TVET резултати захтевају време, али нећемо чекати с покретањем ствари које могу да утичу на радна места за младе у Србији.

Наставићемо даље да градимо на успеху програма попут ICT Cluster Academy, која је покренута у Новом Саду и Нишу и која је омогућила за 75 одсто својих студената да добију добро плаћена радна места одмах по завршетку осмомесечног програма. Проширићемо програме финансирањем из Националне службе за запошљавање, што ће обухватити 5.000 људи током наредне четири године.

Спорт

Рекордним успесима које је забележио спорт у последње две и по године првенствено је допринела чињеница да је држава променила однос и демонстрирала изузетну одговорност према спорту и спортистима појединачно. У рекордном року су исплаћиване награде за све освојене медаље, нема ни дана кашњења у исплатама за око 550 националних признања и око 350 стипендија на годишњем нивоу и за све програме националних савеза.

Захваљујући редовном финансирању националних савеза и омогућавању адекватних припрема и учешћа на такмичењима, обезбедили смо услове који су у последње две године крунисани освајањем рекордног боја медаља – укупно око 1.400 медаља, од чега 56 медаља у олимпијским спортовима, што је трећина укупног броја од 173 медаље освојене у последњих 15 година.

Србија је у претходном периоду била домаћин великог броја међународних такмичења, чијом смо организацијом померили стандарде како у погледу саме организације, тако и у погледу њихове посећености.

У борби против негативних појава у спорту, бележимо велики напредак у сузбијању допинга, првенствено захваљујући чињеници да је Србија међу првим земљама донела у свему савремен Закон о спречавању допинга у спорту, чијом су имплементацијом у целости обухваћени сви учесници у систему спорта, а Антидопинг агенција Србије једна је од најбоље организованих установа овог типа у Европи.

Завод за спорт и медицину спорта Републике Србије добио је статус националног тренинг-центра, који своје капацитете додатно шири ревитализацијом Карташа, чиме се стварају најбољи услови за несметане припреме наших спортиста. Завод је, осим тога,

умногоме унапредио рад у области спортске медицине, активном међународном сарадњом, сталним усавршавањем кадрова и побољшањем и проширењем капацитета. Управо је Завод лидерска установа у реализацији бесплатних здравствених спортских прегледа за децу од 6 до 14 година, који су успостављени у претходном периоду, а који имају за циљ да спорт учине приступачнијим, али и да обезбеде у свему адекватну здравствену заштиту, како врхунским спортистима, тако и нашим најмлађим спортистима.

У области финансирања спортске инфраструктуре Влада је доследно спроводила и надаље ће примењивати принцип доступности и равномерне регионалне развијености. У прошлом мандату изграђени су: атлетска дворана у Београду, четири физкултурне сале у школама у Краљеву, Шапцу и Ужицу. Нови спортски објекти изграђени су и у Рашкој, Сврљигу, Куршумлији, Љигу, Власотинцу, Белој Паланци, Бојнику, Крушевцу, Крагујевцу, Вршцу, Ћуприји, Зрењанину, Смедеревској Паланци, Врњачкој Бањи, Новом Пазару и Тутину.

Започета је обимна реконструкција Омладинско-спортског центра Караташ, а реконструисани су и терени у Крупњу, Љубовији, Тутину, Ариљу, Кучеву, Неготину, Великој Плани и Тителу.

Осим тога, у систем школског спорта данас је укључено 145.700 ученика основних и средњих школа. Повећање броја деце у систему школског спорта резултовало је новим запошљавањем 139 професора физичке културе.

Приоритетан задатак у наредном периоду на свим нивоима јесте даља имплементација закона и потпуно заокружење системског амбијента у спорту, у свему усаглашеног с начелима и тековинама ЕУ.

Посебно ћемо се залагати да **спорт** не буде привилегија, већ да буде широко доступан за све категорије становништва – омасовљење, рекреативно вежбање, дечји, школски и универзитетски спорт биће једнако важан фокус као и врхунски спорт. Врхунски спорт јесте бренд Србије, а желимо да створимо услове да спорт буде и бренд, и начин живота нације.

Подразумева се даље спречавање негативних појава у спорту, а атрактивност ове делатности надаље ћемо стимулисати побољшањем пореског амбијента. Потписивањем седам билатералних споразума о сарадњи у последње две године унапређена је међународна сарадња, чије се интензивирање планира у наредном периоду.

Јасно је да један од највећих изазова за друштво представља проблем насиља на спортским теренима који није само проблем у Србији. Ипак, ефикасним радом свих институција учинићемо све да спортски догађаји не буду обележени насиљем и инцидентима и строго кажњавати оне који насиље изазивају.

У периоду пред нама тежићемо да очувамо епитет земље спорта и добрих спортских домаћина. Такође, Србија ће бити домаћин Европских универзитетских спортских игара, које ће се одржати 2020. године.

Данас се српски спортисти лавовски боре на Олимпијским играма у Рију. Обезбедили смо највеће награде за сваку освојену медаљу. Бићемо уз њих и када нижу победе и када их стижу порази и са поносом дочекати наше олимпијце ма колико медаља освојили.

Србија – културни центар за српску, словенску, балканску традицију

Уметност и култура су излог Србије окренут према свету. Међународној културној јавности с поносом показујемо непрегледно богатство баштине, традиције, али и савремених достигнућа у свакој уметничкој области без изузетка. Колико смо своји и аутентични, толико смо и укорак са савременим европским и светским кретањима у овој области. Зато је још један од задатака културе да мења и побољшава имиџ Србије у свету, да нас представи другима и да друге представи нама. Да покаже нашу јединствену нит, али и достигнућа којима нас препознају као носиоце европских и светских културних вредности.

Стварање културних навика међу најмлађима јесте један од приоритетних задатака министарства. У том смислу је природно и неопходно још чвршће повезивање с Министарством просвете, али и омладине. Доктрина улагања у институције које окупљају децу и младе ствараоце – аматере вишеструко је важна за државу и друштво. Не само да ћемо својој деци понудити драгоцене садржаје већ ћемо директно утицати на формирање културних навика, на формирање будуће публике, на издвајање талената. Уз све то, културни садржаји и креативно учешће у њима супротставиће се понуди тривијалних и неретко погрешних садржаја.

О култури можемо и морамо размишљати као о недовољно искоришћеном привредном ресурсу. То је наша велика, још увек недовољно искоришћена прилика, која подразумева сталну комуникацију с Министарством туризма, с привредом. Двојака је добит од ове сарадње – не само већа посећеност земље, а тиме и већи приходи, већ и упознавање с јединственим садржајима које нудимо.

Знам да очекујете поруке у вези с Народним и Музејем савремене уметности. Знам да нам је она малопређашња прича о туристичкој понуди осиромашена без ове две идентитетске институције. Теже је што су генерације осиромашене за сазнања која нуде садржаји ових музеја. То нису зграде у које се улази једном, то су институције којима се увек и изнова враћамо, које посећујемо небројено пута у животу. Важно је да се каже да музеји раде своје послове иза полица и изложбених простора, да се збирке увећавају и допуњавају, да се експонати конзервирају и рестаурирају, да није стало све што један музеј чини живим. Али онај најважнији, суштствени део приче, а то су отворена врата за посетиоце, још није завршен. Будите уверени да, упркос свим тешкоћама, искрено и посвећено радимо на завршетку реконструкције оба музеја. Завршићемо и тај наслеђени посао, као што смо све обећано до сада завршавали. Два симбола наше културе поново ће бити предати нашим грађанима и нашим гостима из света.

Радови на рестаурацији, санацији и адаптацији објекта Народног музеја отпочели су 25. јула ове године, и од тог датума тече рок од 540 дана за завршетак грађевинских радова вредности милијарду динара.

Формирање градилишта за реконструкцију Музеја савремене уметности започето је 1. августа ове године, а од 15. августа креће извођење радова на адаптацији, реконструкцији и доградњи зграде Музеја на Ушћу. Вредност радова је близу 700 милиона динара.

Могао бих да вам говорим о различитим пословима Министарства културе који подразумевају стварање амбијента за развој ове области, а које кратко називамо системским решењима. Као и свака област у друштву, и култура носи свој крст реформи и

промена које су неопходне да би се унапредила целокупна област, најпре положај свих људи који раде у култури, нарочито слободних уметника, који веома добро знају шта значи опстајати на отвореном тржишту. Нема области коју покрива ресор културе а да можемо рећи да је сасвим уређена и да јој не следе промене. Издаваштво, кинематографија, музеологија, ликовне, позоришне, музичке уметности, фестивали, смотре, манифестације, баштина, очување језика и писма, заштита материјалних и нематеријалних културних добара, ауторска и сродна права. Свако од њих очекују побољшања, осмишљавања и реализација решења. Део послова је у току, започето ћемо завршити, нове и отпочети и завршити.

Област информисања такође очекује наставак реформи.

Спровешћемо усвојену медијску стратегију у целини, завршити повлачење државе из медија, наћи одрживо решење за финансирање јавних сервиса, што је услов њихове независности, помоћи рад независних регулаторних тела и медијских удружења.

Дозволите ми да поделим с вама свој став о слободи штампе, о медијским слободама – тој драгоцену, цивилизацијској и демократској тековини. За свакога од нас ко се прихватио дужности да на поверење народа одговори несебичном посвећеношћу, питање слободе штампе се не поставља. Оно се подразумева, њен развој се подржава и поштује.

Питање одговорности је, међутим, нужно повезано са питањем слободе. Историја нас учи да је слобода без одговорности пут у анархију. Стога апелујем на одговорно извештавање засновано на истини и тачности како не бисмо, због одсуства свести и одговорности, неодговорно упали у ситуације сличне оној, када смо у време поплава, емитовали лажну причу о човеку од кога су медији направили хероја нације.

Слобода мишљења и изражавања свакоме је гарантована у овој држави. Упркос сталним причама о цензури и аутоцензури, медији у Србији ослобођени су сваке врсте притиска, а понекад нажалост и одговорности. Међутим, увек је важније и боље да уместо мањка одговорности не постоји мањак слободе.

Слобода медија темељ је сваког демократског друштва, а од истраживачког новинарства, демократско друштво не бежи, већ му тежи. Очекујем у наредном периоду да ће медији истраживањем различитих појава у друштву, а посебно злоупотреба и корупције, бити савезник овој Влади, да ствари промени и побољша. Ова Влада биће отворена за сваки медији, за сваку информацију, и транспарентно ће водити политику и доносити одлуке.

6. Људски капитал за будућност: реформа образовања (од предшколског образовања до целоживотног учења) и омладинска политика

Суочавамо се са све већом конкуренцијом на глобалном тржишту. Како би се наша привреда такмичила у глобалној арени, морамо да образујемо децу на начин који је такође међународно конкурентан и у складу са захтевима будућности. Вештине које се траже данас на тржишту рада нису исте као оне које ће бити потребне кроз пет или десет година. Послодавци желе да запосле оне који умеју да решавају проблеме, да се прилагођавају новонасталим ситуацијама, да креативно размишљају, да буду иновативни,

комуникативни и да умеју да се организују, уз сва друга специфична знања која захтевају појединачне професије.

Усредредићемо се на успостављање националног оквира квалификација који би требало да обезбеди евиденцију образовних профила потребних на тржишту рада како би се образовни програми прилагођавали потребама тржишта рада, али и обезбедило признавање и препознавање вештина и знања стечених ван формалног образовања.

У оквиру развоја нових интегрисаних програма наставе у стручном образовању, ставиће се акценат на развој предузетничких вештина и практичних и примењивих знања. Ако нема искуство из праксе, млад човек се тешко одлучује и на покретање самосталног бизниса (само 3–5 одсто младих људи ће покренути самостални посао ако током школовања нису стицали неко радно искуство, али у оним срединама у којима јесу стицали то искуство, 15–20 одсто младих који су завршили школовање покренуће сопствени бизнис). Ту склоност ка предузетништву развија управо дуални модел образовања.

На дуални модел образовања и његове предности указали су нам страни инвеститори, пријатељи и колеге из Швајцарске, Немачке и Аустрије, земаља које су међу највећим донаторима српском друштву и привреди и које су највећи инвеститори у Србији.

Република Србија је започела увођење модела дуалног образовања, као начина за усклађивање система образовања с тражњом привреде за кадровима, јер пракса је показала да је у земљама које имају дуално стручно образовање стопа незапослености младих, по правилу, мања од 10 одсто. То је основни разлог зашто је ово питање рангирано високо у агенди Владе Републике Србије и представља мост који нашу децу припрема за изазове високог образовања, али и укључивање у тржиште рада.

Променама у Закону о високом образовању и њиховим имплементацијама, рад високошколских установа постао је транспарентнији, развијен је национални репозиторијум докторских дисертација (НАРДУС), који је у међувремену постао највећа ризница знања у региону, промењен је начин признавања диплома стечених у иностранству на један јефтинији и ефикаснији начин, како би била уклоњена баријера за повратак стручњака из иностранства. Усвојени су нивои квалификација и њихови описи, као предуслов за доношење закона о оквиру квалификација и референцирање ка европском квалификационом оквиру. Свака озбиљна реформа образовања почиње реформом високог образовања – како би се оно више фокусирао на конкурентност, оријентацију ка крајњем резултату и иновацијама, као и на мапу пута ка финансирању које је оријентисано ка учинку. Учени нови елементи потребни за даље усавршавање области високог образовања иницирали су да започнемо измене Закона о високом образовању и његово доношење се очекује до краја 2016. године.

Пре много година, Универзитет у Београду је био једна од најпрестижнијих установа у региону, која је привлачила студенте из целог света. Напорно ћемо радити да се до 2020. рангирамо међу друге светске универзитете и да Београд постане образовни центар региона који ће бити атрактивно место за образовање студената из других крајева света.

Посебна пажња у наредном периоду биће посвећена предшколском образовању у сарадњи са Светском банком, Уницефом и Фондацијом „Новак Ђоковић“ за унапређење образовања у раном детињству.

Висок квалитет образовања има утицај на нашу омладину само онда када свако има подједнаку прилику да га користи. Ово почиње с образовањем у раном детињству. Доказано је да образовање у раном узрасту у значајној мери утиче на позитивне резултате у понашању, боље напредовање и достигнућа у образовању. Ово побољшава и изгледе за откривање евентуалних проблема довољно рано да се пружи адекватна брига и нашој деци гарантују срећно детињство и светла будућност.

Омладинска политика

У претходном мандату Владе донета је нова Национална стратегија за младе за период 2015–2025. године и Акциони план за њено спровођење у периоду 2015–2017. године.

Интензивирана је сарадња и повезивање младих у региону и потписана је у Бечу Заједничка декларација о оснивању Регионалне канцеларије за сарадњу младих Западног Балкана. Настављена је и интензивирана сарадња с међународним билатералним партнерима, а у сарадњи с немачком и швајцарском развојном агенцијом, са агенцијама УН, а посебно са УНИДО (Организација Уједињених нација за индустријски развој) и коришћењем претприступних ИПА фондова, започети су програми унапређења услова за запошљавање младих.

Током 2015. године, Европска унија је у оквиру омладинске компоненте програма Еразмус+ подржала у Републици Србији са укупно 1,5 милион евра 35 међународних омладинских пројеката, или чак 58 одсто свих одобрених пројеката на Балкану, чиме је Република Србија била најуспешнија земља Балкана у Еразмус+ програму у 2015. години. Такође, Република Србија је 2015. годину завршила и као најактивнија земља Западног Балкана, са 36 акредитованих организација и канцеларија за младе за учешће у Европском волонтерском сервису.

Према подацима Републичког завода за статистику, смањење стопе незапослености младих од 7,3 одсто у прошлом мандату јесте важан резултат Владе, али рачунамо да је то само започињање жељеног тренда, чије је убрзање у наредном периоду наш кључни, стратешки задатак у сектору омладинске политике.

Промовисаћемо омладинско и социјално предузетништво, успостављати бизнис инкубаторе и центре за унапређење предузетништва, ученичке и омладинске компаније. Радићемо на поједностављењу пословања младих предузетника и на успостављању Националног програма стручних пракси. Стварање подстицајног окружења за активно учешће младих укључиће: утврђивање објективног стања и координацију активности које

треба битно да побољшају запосливост и запосленост младих; квалитет образовања и целоживотног учења; здравље и добробит младих; безбедносну културу младих; социјалну укљученост младих из осетљивих група; мобилност и међународну сарадњу младих и подршку младим мигрантима; систем информисања младих и учешће младих у креирању и коришћењу културних садржаја. С таквим амбијентом може се очекивати смањен број одлазака младих из земље и њихов одговоран однос према заједници.

7. Здравље на првом месту: нови план за здравствену заштиту за вас и вашу породицу

Наше здравство пратиле су бројне реформе, нереализовани пројекти, неискоришћени кредити и донације, што је све заједно допринело да до 2014. године српско здравство буде сматрано најгорим у Европи, с најлошијим оценама квалитета.

Изазов је био у протеклом периоду зауставити пропадање здравства у Србији. Не само да смо то постигли већ смо створили базу за развој и напредак услова лечења код нас, створили смо услове да наше здравство буде брже, ефикасније и квалитетније.

Након добијене сагласности Европске инвестиционе банке на тендерску документацију за прву фазу изградње Клиничког центра Србије, објављен је тендер и извођач започиње радове овог лета – после десет година откако је одобрен овај кредит и после силних неиспуњених обећања претходника да ће овај посао већ бити готов.

Процењена инвестициона вредност радова је 96,1 милиона евра, обухвата реконструкцију и изградњу 86.000м², а рок извршења радова је 31 месец.

Транспарентним и квалитетно спроведеним поступком јавне набавке добијена је повољнија понуда од процењене вредности за око 20 милиона евра, односно изабрана је понуда која износи 75,46 милиона евра.

Нова Влада је спремна и способна да грађанима Србије у предвиђеном року обезбеди реализацију овог пројекта, баш као што је успела да обезбеди завршетак радова на новом Клиничком центру у Нишу до краја ове године.

Већ почетком 2017. године грађани Ниша и околине моћи ће да се поносе новим Клиничким центром Ниш. И реализација ове инвестиције таворила је до пре две године, али је, захваљујући нашим напорима, пројекат сада у завршној фази.

Србија је набавила гама-нож, који се сматра „златним стандардом“ у неурохирургији. Почео је с радом 2. новембра прошле године, а до 16. маја ове године обављено је више од 368 операција. За седам година, од 2008. до 2015, за лечење 801 пацијента из Србије на клиникама у Турској, РФЗО је издвојио 4.699.000 евра, колико је отприлике и коштала набавка гама-ножа. Осим што се пружа највиши ниво лечења нашим грађанима, постали смо регионални центар за ову врсту интервенције.

Да бисмо градили бољу будућност за наш народ и осигурали да српске породице имају сигурност и стабилност које су им потребне, стављамо здравље на прво место и испунићемо оно што се од нас очекује у погледу здравствене заштите.

Тренутно, наша потрошња за здравствену заштиту је висока: према актуелним подацима, трошимо скоро 10 одсто свог БДП-а на здравство, што одговара цифри од 430,35 милијарди динара (3,5 милијарде евра) сваке године.

У наредном периоду, како бисмо учинили да наш систем здравствене заштите буде бољи, намеравамо да се усредсредимо на: доступност и капацитете здравствене заштите, ефикаснију и квалитетнију услугу и бољи систем превенције.

Осим тога, Влада Србије фокусирана је да у наредном периоду обезбеди нову и савремену дијагностичку опрему, као што су скенери, магнетне резонанце и апарати за ултразвук за све здравствене установе у Србији.

Унапређење квалитета и базе информација о здравственој заштити, као и њихова употреба такође ће нам помоћи да доносимо боље одлуке о томе како да управљамо трошковима наше здравствене заштите како бисмо обезбедили да грађанима буде што боље.

Међу приоритетима здравственог система Србије у наредном периоду свакако ће бити континуирано спровођење скрининг програма и побољшање превентиве на свим нивоима. Осим што пружају много веће шансе за излечење, правовремени скрининг програми и превентива омогућавају уштеду за здравствени систем на име скупоцених трошкова лечења примарног обољења и његових последица.

8. Људска права, брига о наталитету и социјална одговорност – подршка онима којима је то најпотребније кроз праведнији систем

8.1. Сарадња са цивилним друштвом

Реформе које смо планирали дугорочни су интерес читавог друштва, а не само ове Владе. Оне се тичу и дотичу свих сегмената друштва. Привреда и цивилни сектор не могу бити само посматрачи, већ равноправни партнери у целокупном реформском процесу, од његовог осмишљавања до спровођења. А право успешно партнерство почиње и развија се на конструктивном дијалогу двеју страна које не морају увек да имају исте ставове, али морају да буду спремне да их сучеле у жељи да се из тог сучељавања роди нешто корисно за друштво у целини. Цивилни сектор у Србији је до сада показао да захваљујући свом знању, искуству и способности да се дотакне свих проблема савременог српског друштва, поседује велики потенцијал да буде овакав партнер Влади и јавном сектору у реформском процесу.

Сада остаје да се види да ли поседује и вољу да то учини. Ми ту вољу имамо и желим да верујем да је обострана. Ова Влада ће, не само преко Канцеларије за сарадњу са цивилним сектором, него и кроз интензивирање праксе јавних расправа и консултација о свим битним реформским потезима, обезбедити основе да се успостави континуални конструктивни дијалог са цивилним друштвом, у нади да ће се из тога развити право равноправно партнерство у спровођењу реформи које су пред нама.

8.2. Однос државе, цркве и верских заједница

Држава и цркве и верске заједнице имају доста простора за дијалог и сарадњу. Ова влада жели са традиционалним црквама и верским заједницама, да унапређује дијалог и сарадњу како би изазове 21. века, заједничким напорима предупредивали и савладавали.

Влада Србије у СПЦ и традиционалним хришћанским Црквама и верским заједницама, у јеврејској заједници, Исламској заједници Србије, види партнера у изградњи савременог друштва, са високим духовним и материјалним стандардима, које ће чинити одвојену целину од државе у складу са уставом, али нераскидиво повезану са њеним друштвом, институцијама, животом, развојем и напретком.

Сматрам за потребним истаћи да савремене српске државе не би било без осам векова постојања континуитета и сабирања народа од стране Српске православне цркве.

Она је утемељила духовни и национални идентитет, сачувала језик и културу и њој смо захвални за опстанак кроз векове. Она је најдуговечнија институција српског народа и његова духовна вертикала. Српска православна црква чува јединство нашег народа у расејању и делује и постоји тамо где српске државе нема. Она је најчешће у протеклих осам векова, представљала и подршку развоју и прогресу, српског народа и утемељењу модерне српске државе.

8.3. Националне мањине

У овој земљи свако мора да се осећа једнако и сигурно без обзира на припадност вери и нацији. Различитост коју носе наши грађани, наша је посебна вредност. Помажући и развијајући тај дух заједништва, морамо учинити да се свако више од тога да је Мађар, Ром, Албанац, пре свега осећа да је грађанин Србије.

Србија је заједничка кућа у којој као породица живе већински српски народ и многобројне заједнице различите националне припадности, од којих је двадесет и једна – користећи управо могућности које им пружа српско законодавство – основала национални савет као институцију која конкретно и оперативно доприноси сталном унапређују гарантованих права на самоуправу у култури, образовању, информисању, службеној употреби језика и писма.

Морам овде да се осврнем на најрањивију мањину, а то су Роми и Ромкиње, и нагласим да се мора много више радити на њиховој инклузији.

Као и свака породица, и ова наша је благословена различитостима. Али, као и у свакој породици, и у овој нашој се држимо заједно, у дијалогу смо, подупиремо једни друге, испомажемо се. Једнаки пред законима, једнаки пред обавезама, одговорни једни према другима за заједнички суживот, пред нама је стално настојање да унапређујемо систем вредности у коме ћемо у свакоме, без предрасуда и увек с добром намером, најпре тражити и пронаћи човека, а различитост коју носи препознати као посебну вредност.

Најзад, колико год били различити, којој год националној или верској причи припадали, имамо исти заједнички именитељ, исту кућу – сви смо ми грађани Републике Србије!

8.4. Права деце

Реформишемо друштво, привреду, систем. Све то радимо само с једним циљем - да деци оставимо ведрију будућност, уређену земљу у којој ће моћи да раде и пристојно да живе. Организације које се баве правима детета упутиле су Влади своје предлоге како да побољшамо положај деце, посебно деце са инвалидитетом и деце која живе у сиромаштву и нама ће у новом сазиву бити приоритет да осмислимо и применимо мере које ће деци у Србији обезбедити срећније и безбрижније детињство.

8.5. Родна равноправност

Ниво родне равноправности у Србији још увек није задовољавајући. Циљеви које желимо да постигнемо до 2020. јесу да имамо најмање 40 одсто предузетница и да жене равноправно учествују у управљачким телима за образовање, науку, културу, информисање и спорт, као и у међународним телима.

8.6. ЛГБТ популација

Надаље, побољшана је комуникација и сарадња са ЛГБТ популацијом и организацијама цивилног друштва које надгледају заштиту и остваривање права особа другачије сексуалне оријентације.

8.7. Миграциони токови

Када је реч о миграционим токовима, преко територије РС до сада је прошло 714.697 миграната. Радна група за решавање мешовитих миграционих токова коју је основала Влада РС обезбедила је ванредне капацитете за пријем 6.000 лица. Појачане активности Радне групе и Министарства резултирале су са више од 30 милиона евра подршке Влади РС (билатералне донације, донације ЕУ) за решавање проблема повећаног прилива миграната.

8.8. Социјална заштита

Влада ће радити и на унапређењу адекватности, квалитета и таргетираности социјалне заштите применом две мере: повећањем адекватности новчаних давања и унапређењем доступности и квалитета услуга социјалне заштите, изменама у законодавству и информационим повезивањем различитих сектора како би се обезбедило да корисници без административних препрека могу да остваре социјална права и да сетако боље таргетира укупна социјална помоћ.

Исплате корисницима права из надлежности Министарства не касне ниједан дан и није умањено ниједно новчано давање за дечију, борачко-инвалидску и осталу социјалну

заштиту за око 3.300.000 грађана, а измирена су и сва дуговања Фонда ПИО и НСЗ из прошлости.

Када је реч о Закону о социјалној заштити, који је у примени још од 2011. године, констатоване су одређене нејасноће, постојање правних празнина и недовољно дефинисаних процедура. Тренутно се ради на изменама Закона, како би се активирали радно способни корисници социјалне помоћи и створиле могућности да се ублаже услови за остваривање права на новчану социјалну помоћ информационом повезивањем различитих сектора. Тиме ће се смањити административне препреке корисницима права из области социјалне заштите и скратити рок за остваривање ових права. Центри за социјални рад у поступцима решавања по захтевима за признавање права имаће увид у евиденције других органа државне управе и сами ће прибављати доказе у поступку, што ће скратити поступак и самим тим олакшати приступ. Истовремено ће се обезбедити и механизам контроле, а и сузиће се поље за могуће злоупотребе.

План нам је и да радно способне кориснике социјалне помоћи радном активацијом укључимо у процес рада, да унапредимо систем размене података институција обавезног социјалног осигурања с другим државним органима, организацијама и институцијама, да израдимо социјалне карте, наставимо борбу против насиља у породици и експлоатације деце и отворимо прве сигурне куће за жртве трговине људима.

План је и даља реформа пензијског система, како би био финансијски одржив и стабилан и за будуће генерације пензионера, даљим изменама Закона, којима се, пре свега, унапређује остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања и повећава ефикасност рада Фонда ПИО, те смањују административне трошкове пензијског система.

Приоритети у наредном периоду за унапређење живота особа са инвалидитетом у Србији односе се на њихово запошљавање посредством нових програма обука за особе са инвалидитетом и посебних програма подстицања запошљавања за особе са инвалидитетом на отвореном тржишту. Радићемо на образовању особа са инвалидитетом увођењем посебних програма подршке за похађање предшколских програма за децу 3–5,5 година старости која живе у условима сиромаштва и/или са инвалидитетом. Такође, биће повећан износ дечијег додатка за децу са инвалидитетом, а размотрићемо и опцију увођења универзалног права на дечији додаток за децу са најтежим обликом инвалидитета.

Ради се на изради важних закона који доприносе већем запошљавању, смањењу рада на црно, унапређењу социјалног дијалога и усаглашавању прописа са правним тековинама ЕУ, и то: закона о раду, закона о финансијској подршци породици са децом, породичном закону и закону о ПИО.

8.9. Сузбијање породичног насиља

Када је реч о сузбијању породичног насиља, државни органи и установе који се боре против овакве појаве нису довољно организовани, а правни оквир по коме раде није јединствен. Боље резултате у сузбијању ове појаве имамо углавном тамо где су се на сопствену иницијативу појединци боље организовали. Такве примере праксе морамо да униформишемо и да их применимо у целој земљи.

Зато ће у септембру бити донет један нови закон, закон о сузбијању породичног насиља. Овај закон предвиђа специјализовану полицију и тужилаштво за борбу против ове појаве, оснажен центар за социјални рад и посебну координацију државних органа и установа.

За случајеве породичног насиља водиће се посебне евиденције. Држава ће пратити ову појаву и правовремено реаговати у циљу сузбијања насиља и побољшања овог модела.

8.10. Наталитет

Оно што највише од свега забрињава, то су демографске статистике. У 2015. години, природни прираштај је био најнижи (−38.021 становник). Природно кретање становништва се константно погоршава још од 2002. године. У периоду 2005–2015, број становника у Србији је само преко природног прираштаја опао за око 383.000, што значи да годишње смањење износи око 35.000, што је приближно величина Пријепоља или Неготина. Стопа природног прираштаја је неуравнотежена и креће се од −1,7‰ (промила) у београдском региону, до −8,3‰ у региону јужне и источне Србије. Само седам општина бележи позитивне стопе природног прираштаја (Тутин 7,8 промила, Нови Пазар 6,4 промила, Прешево 3, Сјеница 2,6, Нови Сад 0,9, Петроварадин 0,4 и Сурчин 0,3 промила).

Пред овако забрињавајућим бројкама, морамо нешто предузети. Постојеће мере подстицања рађања и бриге о породици с децом, које су у Србији вероватно најиздашније у поређењу с другим земљама, задржане су и поред строгах мера фискалне консолидације. Оне, међутим, нису довољне. Приоритет ове владе биће да се, у сарадњи с релевантним агенцијама Уједињених нација, осмисли додатни пакет подршке наталитету у виду стратегије с конкретним мерама које циљају највеће проблеме с којима се суочавају будући родитељи у Србији. Он ће укључити мере помоћи родитељима да уклопе радно време с временом за децу и породицу. Овде ће велики ефекат имати и програм повећања обухваћености деце предшколским образовањем, који спроводимо са Светском банком.

9. Реалност климатских промена – управљање ризицима од елементарних непогода, животна средина и енергетска стабилност

9.1. Управљање ризицима од елементарних непогода

Србију су, у мају 2014. године, погодиле најтеже поплаве за последњих 120 година. Поплавама је погођено више од 2/3 општина у Србији, као и 1,6 милиона људи; 57 људи је изгубило живот; 32.000 људи је било принуђено да привремено напусти своје домове.

Штета, само од тих поплава, процењена је на преко 1,7 милијарди евра. Ова природна катастрофа је проузроковале и пад БДП-а за 1,4 одсто, као и фискални дефицит у 2014. години (податак Светске банке).

Захваљујући солидарности великог броја донатора, домаћих и страних, Србија је, упркос незавидној економској ситуацији, могла да се упусти у најобимнији посао обнове на овим просторима. Обнова је Србију коштала близу пола милијарде евра, од чега су преко половине чиниле донације, а пре свега донација Европске уније.

Током претходне две године, близу 500 породица је добило нови кров над главом, а 21.000 породица добилесу помоћ у новцу, у укупном износу од више од пет милијарди динара. Помоћ у новцу је добило и преко 2.000 малих и средњих предузећа и предузетника, као и преко 26.000 пољопривредника. Било је потребно обновити више од стотину јавних објеката, подићи преко 60 потпуно нових мостова, као и извести радове на обнови и јачању локалне инфраструктуре на више од 50 локација на територији наше земље. Изведени су и радови на обнови и јачању инфраструктуре за заштиту од поплава, у вредности од преко три милијарде динара, на више од 300 локација широм Србије. Енергетски систем је обновљен тако да, упркос штети у овом сектору, која је процењена на преко пола милијарде евра, Србија није била ниједан једини дан без струје.

Мајске поплаве из 2014. године затекле су Србију без система који би омогућио да држава на адекватан, брз и одговоран начин одговори на потребе грађана настале услед дејства природе. Законом о обнови након елементарне и друге непогоде, који је усвојен у децембру 2015. године, а који је заменио посебан Закон о отклањању последица поплава из маја 2014, на одржив начин је решено питање сваког будућег процеса обнове.

Дејство новог система најбоље се може видети на примеру недавних поплава из марта 2016. године. Исплата помоћи грађанима чији су стамбени објекти били оштећени почела је мање од месец дана након проглашења ванредне ситуације. Након поплава из маја 2014. године, за исто је било потребно безмало три месеца.

Захваљујући послу који је урађен за претходне две године, **Србија је данас безбеднија и спремнија** него што је била пре маја 2014. године. Природу, међутим, не можемо да контролишемо, и елементарне непогоде ће наставити да представљају претњу за нас, можда и већу него досад, с обзиром на климатске промене. Али, штете које је наша земља претрпела у значајној мери су и последица нашег вишедеценијског немара и „лако ћемо“ приступаовом проблему.

Ми себи не можемо да приуштимо да нам се ова, или нека друга катастрофа оваквих размера понови. Вођена тиме, као и чињеницом да је **сваки динар уложен у превенцију једнак седам динара који се троше на обнову**, Влада Србије је већ у децембру 2014. године усвојила Национални програм за управљање ризиком од елементарних непогода. Програм је конципиран у сарадњи са Светском банком, Уједињеним нацијама и Европском унијом.

С обзиром на то да улажемо данас да бисмо могли да уштедимо сутра, на ово можемо да гледамо као на интегрални део укупних мера штедње у нашој земљи.

Притом бирамо потпуно нов, интегративни приступ, зато што поплаве нису једина претња којој је наша земља изложена када је у питању дејство природе. Према подацима УН, штета од поплава у Србији за претходних 25 година у просеку је износила 130 милиона америчких долара годишње. Штета од суше, на пример, с друге стране, према истом извору, износи 500 милиона долара годишње. Интегративни приступ, рецимо, може да нам омогући да евентуалне поплаве користимо као ресурс за решавање проблема суша, изградњом одговарајућих вишенаменских инфраструктурних објеката. У складу с тим, у

току је израда пројеката за изградњу шест акумулационих језера у сливу реке Колубаре, на територији Ваљева, Уба, Коцељеве, Мионице, Љига и Владимираца.

Србија тако напушта приступ „лако ћемо“. Први пут у последњих неколико деценија, почињемо да радимо да спречимо, а не да лечимо. Улагањемо у образовање, набавку опреме, унапређење вештина, изградњу превентивне инфраструктуре... Изградићемо модеран систем институција, утемељен на највишим међународним стандардима. Систем способан да изађе у сусрет потребама грађана. Посвећеност овом циљу доказујемо конкретним примерима. **За претходних 20 година, у периоду од 1995–2015. године, у Србији је изграђено укупно 19 брана за бујичне воде. Само у 2015. години изграђено је укупно 29 оваквих објеката.**

9.2. Заштита животне средине

Поглавље 27 које се односи на **заштиту животне средине** за само две године постало је поглавље чије отварање очекујемо без почетних услова. То само значи да смо од најлошијег ђака, у којег нико није полагао наде, успели да дођемо до ђака са свим петицама, кога тек чекају факултет и посао.

Решили смо 80 одсто свих проблематичних пројеката из области отпада, отпадних вода и водоснабдевања које нам је финансирала Европска унија. Сад нам кажу: „Спремни смо да вам дамо колико тражите за нову инфраструктуру, јер вам верујемо да ћете паметно и одговорно да искористите новац пореских обвезника Европске уније.“

Због тог поверења и подршке грађани Ниша добиће пречистаче отпадних вода и пити чисту воду, због тога ћемо склонити сметлишта с ауто-пута код Новог Сада и направити савремен систем за управљање отпадом, због тога ће грађани Крагујевца и целог региона да имају развијену рециклажу, третман отпада, али и реконструисано постројење за пречишћавање отпадних вода у складу с европским стандардима. Захваљујући том поверењу и подршци, имаће грађани Зрењанина и где да одложе отпад, али и да не брину за квалитет пијаће воде, због тога ће Краљево имати чист Ибар, а Уб, Коцељева, Осечина, Ваљево, Лазаревац, Обреновац и цео регион Каленић – савремен систем за управљање отпадом. Након толико времена, решићемо у складу с највишим стандардима сметлишта у Прибоју, Пријепољу, Сјеници и Новој Вароши, како би цео регион уживао плодове своје пољопривреде и туризма.

Наследили смо Србију са 3.500 сметлишта и тек понеким регионалним системом за управљање отпадом. Од 2,5 милиона тона отпада које ми као грађани направимо сваке године, само пар стотина хиљада тона заврши на безбедан начин, а све остало загађује земљиште, воду и ваздух и угрожава здравље наших грађана. Наш план је да најкасније до 2030. године достигнемо европске стандарде у области управљања отпадом, да имамо 27 савремених регионалних система за управљање отпадом, да пола од онога што бацимо поново искористимо, било кроз рециклажу или за добијање енергије.

Са само 44 постројења за третман отпадних вода и око осам одсто пречишћене отпадне воде, чека нас велики посао у изградњи система за водоснабдевање, канализацију и пречишћавање отпадних вода. Србија треба да изгради још 320 постројења у наредних 25 година, што значи да у просеку за три године треба да градимо више него што су генерације пре нас изградиле за 50 година. На тај начин ћемо сваки литар воде који загадимо, вратити као пречишћен у Мораву, Дунав, Саву или Дрину.

То су пројекти које ће Влада Републике Србије у овом мандату да спроведе, како бисмо грађанима и грађанкама Србије пружили бољи животни стандард и омогућили право на здраву животну средину, у којој ће да раде, развијају се и напредују.

9.3. Развој енергетских потенцијала

Развој енергетских потенцијала Србије јесте наш императив. Унапређење енергетског сектора није само комерцијално питање већ и питање стабилности, безбедности и снаге нашег друштва.

Како бисмо одговорили на домаће и међународне изазове, морамо да енергетски сектор унапредимо на начин који ће побољшати живот наших грађана и учинак привреде.

Тачно је да још увек представљамо једно од најјефтинијих тржишта електричне енергије у Европи, али полако почињемо да оживљавамо нашу националну енергетску инфраструктуру, а то ће захтевати паметну штедњу и паметна улагања.

Најпре, консолидоваћемо нека од наших државних предузећа у сектору енергетике, а другима пак пронаћи стратешке партнере да им помогну да се врате на пут развоја. Реорганизација и реструктурирање јавних предузећа једини су начин да се осигура њихова дугорочна одрживост. Реорганизовали смо ЕПС у одвојене платформе за производњу и дистрибуцију, што ће помоћи да се пословање на здраворазумски начин реорганизује у правцу развоја.

Повећаћемо приходе из наше постојеће енергетске инфраструктуре и наставићемо да улажемо у санацију и унапређење наше електроенергетске мреже, почев од западне Србије. Осим пројекта „Трансбалкански коридор – прва фаза“ који се већ ради и којим се обнавља мрежа преноса електричне енергије у западној Србији и повећава капацитет прекограничног преноса електричне енергије, паралелно ћемо градити и магистрални гасовод Ниш–Димитровград, који обезбеђује разноврсност праваца снабдевања и извора, далековод напонског нивоа 400 kV између ТС Панчево 2 и ТС Решица (Румунија), далековод напонског нивоа 400 kV ТС Крагујевац 2 – ТС Краљево 3 и далековод од 400kV ТС Бајина Башта – ТС Краљево.

Подићи ћемо напонски ниво преносног система у западној Србији на напонски ниво од 400 kV између ТС Обреновац и ТС Бајина Башта. Имаћемо 400 kV интерконекције између Србије, Босне и Херцеговине и Црне Горе, као и 400 kV далековода између ТС Бајина Башта, ТС Вишеград (Босна и Херцеговина), ТС Бистрица и ТС Пљевља (Црна Гора).

У 2014. години почели смо с финансирањем пројеката енергетске ефикасности широм Србије. Нашим првим програмом финансирано је 11 пројеката, при чему су њихове локалне самоуправе постигле годишњу уштеду од скоро два милиона KWh, односно уштеду од око 40 одсто.

Програмом вредним 7,75 милијарди динара (63 милиона евра), како би се побољшала енергетска ефикасност у даљинском грејању, пуштено је у рад осам нових постројења, а до 2017. године добићемо још 20 постројења.

10. Борба против криминала и корупције

10.1. Борба против криминала

Сваком грађанину Србије потребно је да се осећа сигурно и безбедно. У претходне две године смо се директно ухватили укоштац с криминалом.

Смањили смо стопу општег криминала за више од 8,6 одсто. То значи 16.700 мање кривичних дела, односно 23,5 одсто мање убистава. То значи да су наше улице безбедније, а наши грађани боље заштићени. Нисмо се зауставили на борби против уличног криминала, такође се боримо и против привредног криминала, па чак и технолошког, који смо смањили за 19 одсто.

Остварили смо напредак у борби против дрога – у протекле две године запленили смо 4,9 тона опојних дрога.

Такође се боримо против организованог криминала: ухапсили смо 215 припадника 30 различитих криминалних група. Наведене групе биле су умешане у кријумчарење, корупцију, фалсификовање и бројне друге криминалне активности.

Отворили смо девет нових полицијских станица и испостава, у Београду (Сурчин, Батајница, Ресник и Блок 45), Новом Саду, Нишу, Убу, Прибоју и Прешеву, захваљујући чему можемо да заштитимо већи број грађана и већу територију.

Радам полиције у локалној заједници додатно смо проширили област коју покривамо својим радом и појачали везе с локалном заједницом. Блиско сарађујемо с локалним самоуправама, имамо њихову подршку за рад полиције вођен обавештајним подацима, и од њих добијамо најновије, најпрецизније информације.

То нам није само помогло да смањимо број кривичних дела и прекршаја у локалној заједници већ представља и већу одговорност полиције, транспарентност и пораст броја пријављених дела.

Будући да нико није изнад закона, ми смо се осврнули и на своју организацију и фокусирали на унапређење одговорности полиције. У протекле две године, смањили смо број кривичних дела извршених од стране полицијских службеника за 9,4 одсто. Наставићемо даље са сузбијањем дела злоупотребе овлашћења и старати се да полицијски службеници одговарају за своје поступање.

Да би наше школе биле сигурне и безбедне, повећали смо број патрола у близини школа и појачали безбедност у школама, распоредивши 372 полицијска службеника у 689 школа.

Такође смо удвостручили број полицајаца у основним школама, у шта смо укључили специјализоване припаднике полиције који посећују школе и едукују младе ученике о насиљу, безбедности у саобраћају, дрогама и другим темама.

То је довело до смањења броја кривичних дела и прекршаја забележених у школама – број кривичних дела смањен је са 1.667 на 1.544, а број прекршаја са 727 на 634. Значајно смо смањили малолетнички криминал – за 23,7 одсто у протекле две године.

Ради даљег побољшања сигурности и безбедности наших ученика, инсталирамо видео-надзор у основним школама у Београду. Већ смо инсталирали видео-надзор у 200 школа у Београду и настављамо даље да повећавамо овај број.

И путеви су нам безбеднији. У протекле две године, број смртних исхода у саобраћајним незгодама на путевима смањен је за 15,1 одсто. То значи да је спасено 100 живота годишње.

10.2. Борба против корупције

Србија успешно примењује своју Стратегију за борбу против корупције из 2013. године, а у међувремену Влада је усвојила и Акциони план за Поглавље 23, у оквиру којег постоји део који предвиђа мере борбе против корупције. Ова два плана на свеобухватан начин уређују план борбе против корупције за садашњи и будући период. У наредном излагању говорићу о успешно спроведеним главним мерама, које представљају носеће стубове борбе против корупције, као и о главним мерама које ћемо даље спроводити.

Праведно друштво почива на кључном начелу да сви су једнаки пред законом и да сви поступају по истим правилима. Србија се налазила у околностима када су, превише дуго, постојале две групе: прва група су били обични и честити грађани, борци који су радили праву ствар, а другу групу су чинили они који нису поступали по правилима и који су злоупотребљавали државне фондове и функције.

Наша порука грађанима је јасна. Кршење закона се не исплати. Исправно и одговорно понашање је једини пут за бољитак појединаца и заједнице.

Када смо отпочели мандат 2014. године, обећали смо да ћемо борбу против корупције ставити на сам врх агенде, да ћемо прекинути тај зачарани круг у којем неки људи не играју по правилима, већ уместо тога узимају новац који им не припада, а који би, иначе, био уложен у отварање радних места, образовање, социјалну заштиту.

Били смо прилично успешни у почетним настојањима – а усредсредили смо се на искорењивање корупције не само на најнижем већ и на највишем нивоу.

Борба против корупције ради стварања равноправне арене за све грађане представља само почетак, а ја сам први који ћу вам рећи да имамо дуг пут пред собом. Тај пут отпочињемо рашчишћавањем самог врха овог зла.

У прошлости су се људи устезали да иступе и пријаве кривично дело из страха од тога шта им се може догодити. Зато смо прошле године, као први корак у борби против корупције, усвојили Закон о заштити узбуњивача, којим је постављен оквир у којем грађани могу слободније да иступе и пријаве нелегалну активност. Овај закон је један од

четири таква у Европи и припремљен је у складу с највишим међународним стандардима. Данас имамо 35 узбуњивача који су добили судску заштиту. Већ смо обучили више од 1.200 судија за рад на тим предметима и очекујемо да те бројке временом само расту.

О квалитету закона сведочи податак да је Европска комисија преузела преко 90 одсто закона за нову Директиву ЕУ за заштиту узбуњивача.

Други корак у елиминисању корупције јесте старање о томе да починиоци тих дела буду приведени правди и да се против њих благовремено покрене поступак. Током српске историје, полицијске акције су често биле осујећене пре него што би и почеле – бројни криминалци сазнали би за акцију полиције пре него што би до ње и дошло, па су могли да је избегну и побегну из земље пре него што би били ухваћени.

Трећи, и можда најважнији корак у елиминисању корупције јесте припрема довољних доказа да би се суду јасно доказало дело корупције.

Чак ни најбољи тужилац на свету не може прегледати на хиљаде страница финансијских извештаја, за чију анализу би иначе био потребан тим финансијских експерата. У прошлости, српски тужиоци који су радили на тим предметима нису могли лако да дођу до таквих експерата, а, поврх свега, такође су радили на другим врстама предмета истовремено, невезано за корупцију. Прошле године усвојили смо стратегију за унапређење начина истраге и кривичног гоњења за дела финансијског криминала. До краја 2016. године бићемо на пола пута реформе у погледу начина на који полиција, тужилаштво и суд починиоце ових дела воде од оптужнице до пресуде.

Претходна Влада је већ припремила нацрт измена и допуна кривичног законодавства, чиме ће се омогућити оснивање четири специјална одељења тужилаштва, у Београду, Крагујевцу, Нишу и Новом Саду. Ова четири одељења биће централно чвориште за полицију, финансијске експерте, тужиоце и судску администрацију, одакле ће се ефикасно борити против корупције у самом њеном језгру. Ова четири одељења неће радити ништа друго, нити водити иједан други поступак – њихов искључиви и једини посао биће привођење правди корумпираних појединаца у Србији.

Биће то једна од највећих реформи у оквиру наше борбе против корупције у Србији и ми ћемо у њој истрајати. Међутим, нећемо се ту зауставити. Борићемо се против корупције свим расположивим средствима, јер дефинитивно желимо да Влада користи своје ресурсе за оно што је важно за све наше грађане.

Што се тиче даље **борбе против корупције**, до краја 2016. усвојићемо два нова закона, којима ћемо посећи финансијске гране корумпираних појединаца у Србији.

До краја године донећемо закон о пореклу имовине. У оквиру Пореске управе формираћемо посебну јединицу која ће се бавити утврђивањем порекла имовине. Рад ове пореске јединице биће усаглашен с радом Тужилаштва за организован криминал и поменутих будућих посебних одељења виших јавних тужилаштва. Припадници ове јединице пролазиће нарочиту обуку, којом ће бити извршен пренос знања из сличних јединица које обављају своје задатке у САД и европским земљама.

У свом раду ова јединица користиће метод унакрсног испитивања имовине. Уколико једна особа током календарске године легално стиче и пријављује милион

динара, али за то исто време купује скупе некретнине, возила, инвестира у пројекте велику суму новца, наћи ће се на удару посебне јединице, с питањем одакле и како. Сва имовина такве особе за коју она не може да докаже порекло, како је стечена, биће опорезована нарочитом пореском стопом, а по завршетку пореског управног поступка у коме ће се наћи, неће бити искључено евентуално вођење кривичног поступка.

Сигуран сам да већина вас зна некога у Србији ко званично прима плату од пар стотина евра, али из неког разлога може да приушти четири куће и купи нови мерцедес сваке године. Овим законом ће се Влади дати моћ која јој је потребна за ефикасну проверу тих лица и њихово привођење правди, уколико су умешани у дела корупције.

Закон који ћемо битно изменити, заправо донети нови, јесте Закон о агенцији за борбу против корупције. Увешћемо боља правила надзора и праћења како бисмо успешније решавали сваки сукоб интереса јавних званичника. Сви знамо да корупција у Србији још увек има велики удео у нашем друштву – и наставићемо да се боримо против ње сваког дана. Нови закон о агенцији за борбу против корупције се приводи крају. Агенција ће проширити своје надлежности и добити такве инструменте за рад да ће лакше утврђивати и сукоб интереса функционера, лакше долазити до сазнања о пријави имовине функционера. Од Владе ће добити сву подршку за свој даљи рад. У наредним годинама градићемо ову институцију као један од главних ослонаца државе у борби против корупције.

У циљу борбе против корупције наставићемо реформе из области јавних финансија. Спроводићемо мере које се односе на Пореску управу, Царину, Буџетску инспекцију, Управу за спречавање прања новца, Државну ревизорску институцију.

Борба против корупције организованог и финансијског криминала наставиће да буде приоритет Владе. Борба ће се одвијати на даљем развијању институција које ће бити оспособљене да делују превентивно или да врше хапшења, оптужују и доносе пресуде на време, у краћем року него данас. Јер, свака мера борбе против корупције значи спасен новац и материјална средства за наше грађане.

Закључак

Поштовани грађани и поштовани посланици,

Ценим ваше време и стрпљење да седите овде и слушате експозе следеће Владе. Разлог зашто сам се потрудио да прочитам читав документ за последњих неколико сати пред вама никако није облик кажњавања, већ напротив, због тога што имам огромно поштовање према вама и према обавези коју имамо.

То поштовање и посвећеност захтевају од мене да прочитам пред вама и кажем јасно и отворено оно што обећавамо да урадимо у наредне четири године. Управо овако нас можете сматрати одговорним за сва ова обећања и предлоге.

Ви и ја смо партнери у овом великом пројекту који се зове будућност грађана Србије. То није мој пројекат, то није пројекат неких страних сила, нити је то пројекат неких непознатих лица. То је наш пројекат, заједнички, и припада свима нама и генерацијама које ће доћи после нас.

Наша је заједничка одговорност да се то деси, али је углавном моја одговорност и одговорност групе људи који су прихватили да буду министри у мојој влади да то испунимо.

Циљ је да обратите пажњу на оно што говоримо, јер то и мислимо, као што смо и мислили пре две године, када смо обећали да ћемо да смањимо дефицит, реформишемо законе и доведемо ову земљу у ред.

Зато што је једини пут који води у будућност – пут напорног рада, пут озбиљности, пут марљивости. Не постоје пречице, не постоје скривене тајне стазе које омогућавају да постигнете све не улажући ништа. И они који кажу да постоје, лажу, или из глупости, или из злобе.

Оно што нудим овде јесте план за промену и конкретни резултати који би га следили, Србија која ће у 2020. години моћи да се похвали као најбрже растућа земља на европском континенту. То значи више радних места, боље плаћене послове и бољи животни стандард за грађане.

Хоћемо Србију с годишњим дефицитом испод 0,5 одсто БДП-а и сталним опадањем јавног дуга. То значи већу финансијску стабилност, мање каматне стопе и заустављање раста трошкова живота. То такође значи више новца за образовање и здравствену заштиту и мање новца потребног за отплаћивање дугова.

Хоћемо земљу у којој су директне стране инвестиције изнад три милијарде долара годишње.

Хоћемо земљу где је број запослених у малим и средњим предузећима близу милион, што указује на здраву економију, коју воде предузећа, а не Влада.

Хоћемо земљу једнакости и правде.

Хоћемо земљу која је лидер у региону, земљу са савременим путним и железничким коридорима, земљу која има ауто-путеве 21. века, земљу која улаже у своје људе, младе и образовање.

Хоћемо земљу у којој су у потпуности модернизоване све школе и клинички центри, која поштује своје грађане, која верује у њих, која их види као партнере.

Ово је Србија будућности. Ово је Србија коју желим да видим у 2020. години. Ово је Србија за какву бих волео да ми се сви придружите да је остваримо.

Биће то борба за бољу, сигурнију, пристојнију, лепшу Србију. Биће то борба за вољу свих нас да у тој борби истрајемо без обзира на препреке на које ћемо сигурно наилазити.

Нема победе без заједништва и тима. Ја верујем да је тим који сам изабрао спреман за циљеве и победе које смо зацртали. А ја сам спреман да мењам свакога ко на том путу посустане и ко не испуни очекивања.

Грађани Србије су на изборима показали да верују у то, ови људи пред вама верују, ја верујем.

У бољу, пристојнију Србију.

Живела Србија!!!